

MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE  
KATALOGI ZBIORÓW

Nowa Seria

**KATALOG**  
**RĘKOPISÓW ŚREDNIOWIECZNYCH**  
**MUZEUM NARODOWEGO**  
**W KRAKOWIE**  
OPRACOWAŁ  
**PAWEŁ PROKOP**

KRAKÓW 2004

## SPIS TREŚCI

WSTĘP .....	
WAŻNIEJSZE SKRÓTY.....	
SYGŁE.....	
SKRÓTY KSIĄG BIBLIJ. ....	
SKRÓTY BIBLIOGRAFICZNE	
OPISY KODEKSÓW .....	
INCIPITY.....	
INDEKS .....	
ILUSTRACJE .....	

## WSTĘP

Wśród rękopisów Muzeum Narodowego w Krakowie, przechowywanych obecnie w Bibliotece Książąt Czartoryskich, znajduje się 13 manuskryptów średniowiecznych oraz fragmenty średniowieczne w kilku innych<sup>1</sup>. Kodeksy te znalazły się w zbiorach MNK w latach 1901-1939<sup>2</sup>. W skład zbiorów Muzeum Narodowego wchodzi raczej polskie rkpsy choć jest i kilka obcych, dużo też fragm. z opraw i makulatury. Oprócz nich są jeszcze inne rzeczy średniowieczne jak dyplomy pergaminowe, pieczęcie (np. w rkpsie MNK 1711), rkps hebrajski z r.1405, którymi jednak obecny katalog się nie zajmuje.

W niniejszej pracy, mimo że dotyczy ona rkpsów średniowiecznych, znalazły się też opisy kilku jednostek późniejszych (być może niesłusznie) ze względu na to, że są przechowywane pośród średniowiecznych.

Rkpsy średniowieczne MNK nie były szczególnie znane, mało o nich powstało prac naukowych. Można wyróżnić wśród nich trzy rkpsy iluminowanych godzin. Iluminowane badała prof. Barbara Miodońska, stąd przy niektórych znajdują się karteczki z krótkim opisem jej autorstwa. W rękopisie MNK 341 występują glosy polskie. Interesująca jest sygnowana oprawa introligatora z Brugii Ludwika Bloc'a w XV-o wiecznym modlitewniku ze zbiorów Bogdana Czapskiego<sup>3</sup>.

Rkpsy często potrzebują opieki konserwatorskiej.

Praca niniejsza stara się wypełnić pewną lukę wprowadzając do "naukowego obiegu" kilkanaście "nowych" rękopisów średniowiecznych. Jak dotąd bowiem wśród średniowiecznych rkpsów MNK jedynie dyplomy pergaminowe doczekały się osobnego katalogu autorstwa Janiny Tomaszewicz<sup>4</sup>. Nowożytny rkps MNK znajdują się jeszcze w opracowaniu. Badacze korzystający z tych zbiorów muszą więc jeszcze korzystać z inwentarza i kart katalogowych dostępnych w dziale rękopisów.

---

<sup>1</sup> Rkps MNK 57 karta w oprawie tomu, rkps MNK 1011a fragm. mszału, rkps MNK 1041 kilka fragm. z rkpsów liturgicznych, rkps MNK 1051 dokumenty perg. średniowieczne i fragm. Psalterza, rkps MNK 529 pośród późniejszych trzy średniowieczne dokumenty papierowe panujących oraz rkps MNK 539/11 składający się z 5 kart, w tym 4 średniowieczne odzyskane z opraw dokumentów archiwalnych.

<sup>2</sup> cf. A. Homecki [in:] Zbiory rękopisów w bibliotekach i muzeach w Polsce, pod red. D. Kamolowej przy współpracy K. Muszyńskiej, wyd. I, Warszawa 1988, p.131-133; wyd. II, Warszawa 2004, p.

<sup>3</sup> Rkps MNK 327 - oprawy znanych introligatorów są rzadkie w zbiorach polskich; w Bibl. Czartoryskich są jeszcze tylko dwa rkpsy z oprawami krakowskiego introligatora Jana Czytwara.

<sup>4</sup> J. Tomaszewicz, Katalog dokumentów pergaminowych Muzeum Narodowego w Krakowie, Kraków 1992

Historią i zbiorami Muzeum Narodowego w Krakowie zajmowało się już kilkoro badaczy, m.in. Maria Kocójowa, Andrzej Kopff, Tadeusz Dobrowolski, Bolesława Kołodziejowa<sup>5</sup>. Jednak o zbiorach rkpsów najwięcej wiadomości zawiera szczegółowy artykuł autorstwa Adama Homeckiego kierownika działu rękopisów Biblioteki XX Czarotoryskich w latach 1962-1990 (zob. przyp.2).

Rkpsy w zbiorach Muzeum Narodowego nie pochodzą z jednej kolekcji ale są różnego pochodzenia.

Z Muzeum Przemysłowego w Krakowie pochodzą rkpsy MNK 1049, 1050 oraz 1051, ten ostatni jest darem Henryka Bukowskiego z r.1896. Zbiory Muzeum Przemysłowego po jego likwidacji zostały w dużej mierze przejęte przez Muzeum Narodowe w Krakowie w r.1950. Posiadają charakterystyczną małą nalepkę z niebieską ramką z numerem działu XIVa oraz dołączoną kartkę-metryczkę Muzeum Przemysłowego<sup>6</sup>.

Z kaplicy kuśnierzy w kościele Mariackim w Krakowie pochodzi mszał, dar od cechu kuśnierzy w r.1902 (MNK 1128).

W r.1903 z Warszawy napłynęły materiały z Archiwum Komisji b. Przychodów i Skarbu nadesłane przez jego naczelnika Kazimierza Marcinkowskiego (sygn. MNK 539/11 poz.4, cf. Homecki MNK p.131, 133).

Zbiory Emeryka Hutten-Czapskiego (1828-1896) przejęło Muzeum w r.1903, wśród rkpsów średniowiecznych z jego kolekcji są kazania z opactwa cystersów w Wąchocku (rkps MNK 184, cf. Homecki MNK p.133).

Z kolekcji Bogdana Czapskiego ze Smogulca pochodzą rkpsy MNK 257 i 327 (dar testamentalny przekazany w r.1939, Czapski zm. w r.1937).

Rkps MNK 436 został przywieziony z Paryża może w r.1908 i pochodzi z kolekcji Edwarda Ludwika Goldsteina (cf. Homecki MNK p.132).

---

<sup>5</sup> M. Kocójowa, Zarys historii zbiorów Emeryka Hutten Czapskiego [in:] Rozprawy i Sprawozdania Muzeum Narodowego w Krakowie, t. XI, Kraków 1976 p.123-184 (szczególnie p.176); A. Kopff, Muzeum Narodowe w Krakowie, Kraków 1962 (na p.101 ogólnie o zbiorach rkpsów MNK); T. Dobrowolski, Zarys historii Muzeum Narodowego w Krakowie [in:] Rozprawy i Sprawozdania Muzeum Narodowego w Krakowie, R.1951, Kraków 1952 p.12-45; B. Kołodziejowa, Miejskie Muzeum Przemysłowe im. dra Adriana Baranieckiego [in:] Rozprawy i Sprawozdania MNK w Krakowie t.XI Kraków 1976 p.185-230.

<sup>6</sup> O metryczkach tego Muzeum cf. B. Kołodziejowa op.cit., p.210.

Od Stanisława Ursyn-Rusieckiego pochodzą rkpsy MNK 328 i 329, zapewne przekazane w r.1908 (choć część jego kolekcji wpłynęła także po r.1938, zob. Homecki MNK p.132, p.134).

W r.1910 została ofiarowana testamentem przez Zygmunta Glogera Summa de casibus conscientiae Bartłomieja de Sancto Concordio (rkps MNK 9).

Od rodziny Konopków pochodzą następujące rkpsy: MNK 57, 1041/4, 1124, 1126. Kwit depozytowy z 27 X 1909 z numerem L.4330 nie wymienia jednak rkpsu MNK 1041/4.

Wzorem dla katalogu rkpsów średniowiecznych MNK był katalog Biblioteki Jagiellońskiej, wielotomowa praca wielu autorów ukazująca się od r.1980<sup>7</sup>.

Opisy poszczególnych rkpsów otwiera sygnatura z nazwą kolekcji MNK, z numerem cyfrą arabską i formatem cyfrą rzymską, następnie inne części opisu zewnętrznego: język, datowanie, rodzaj materiału (pergamin lub papier), wymiary (z dokładnością do 0,5 cm), ilość stron (kart), po czym następuje opis zawartości. Następnie tzw. opis zewnętrzny budowy kodeksu tj.: wykaz składek, pismo, noty, opis oprawy, proveniencja czyli pochodzenie oraz właściciele rkpsu, i wreszcie literatura (Bibliographica). Gdy podaje się karty (f.) to f. jest zawsze kartą recto, tylko wymieniona z v (np. f.1v) jest kartą verso.

Informacje pochodzące od autora katalogu podane są w nawiasach kwadratowych [ ], uzupełnienia tekstów zaś w nawiasach ostrych < > W opisach pominięto znaki wodne (poza nielicznymi wyjątkami), ze względu na różnorakie trudności, być może mogłyby jeszcze uściślić datowanie niektórych rkpsów?

Na końcu znajduje się indeks osób oraz spis incipitów, co powinno ułatwić korzystanie z wersji drukowanej katalogu.

Katalog leżący przed państwem niewątpliwie nie jest doskonały, z czego autor zdaje sobie sprawę. Ale w pewnym momencie lepiej już pozostawić poprawianie błędów innym. *Rien n'est parfait*. Ponadto ciągle powiększa się nasza wiedza o rękopisach, którą należałoby uwzględnić w opisach.

---

<sup>7</sup> Catalogus codicum manuseriptorum medii aevi Latinorum qui in Bibliotheca Jagellonica Cracoviae asservantur. Composuerunt Z. Włodek, G. Zathej, M. Zwiercan, vol.I-, Ossolineum, Wrocław 1980-.

Na końcu miły obowiązek podziękowania tym wszystkim, którzy w jakiś sposób przyczynili się do powstania tego katalogu. Szczególne podziękowania należą się pani dr Marii Kowalczyk z Biblioteki Jagiellońskiej, która po obejrzeniu wszystkich rkpsów udzieliła wielu cennych wskazówek. Również bardzo dziękuję Januszowi Nowakowi, kierownikowi działu rękopisów Bibl. Czartoryskich, za wiadomości dotyczące niektórych proveniencji do których sam nigdy bym nie dotarł. Jestem wielce zobowiązany również wobec pracowników Biblioteki Jagiellońskiej, bez korzystania ze zbiorów tej Biblioteki trudno dziś zajmować się rkpsami średniowiecznymi.

Uwagi uprzejmie proszę kierować na adres Biblioteki:

Biblioteka Czartoryskich, dział rękopisów, ul. św. Marka 17, 31-018 Kraków lub e-mail:

[bczart@mnk.pl](mailto:bczart@mnk.pl)

## WAŻNIEJSZE SKRÓTY:

B.Czart. =Biblioteka Czartoryskich w Krakowie, także jej codex

bibl. =bibliotheca, biblioteka

BJ =Biblioteka Jagiellońska w Krakowie

BMV =Beata Maria Virgo/nis, Najświętsza Panna Maria/i

breviar. =breviarium, brewiarz

c. =capitulum, rozdział

ca =circa, około

cf. =confer, zobacz

chart. =chartaceus, papierowy

cm =centymetr

cod. =codex, kodeks

col. =columna, kolumna tekstu

cz. =pars, część

dioec. =dioecesis, diecezja

ed. =editio, wydanie

ep. =episcopus, biskup

etc. =et caetera, i tak dalej

f. =folium/a, karta/y

fragm. =fragmentum, fragment

Gal. =gallicus, francuski

il. =illustratio, ilustracja, zdjęcie

Lat. =latinus, łaćński

m. =locus, miejscowość (miasto i wieś)

marg. =margo, margines

membr. =membranaceus, pergaminowy

m.in. =inter alia, między innymi

Niderl. =Niderlanda lingua, język niderlandzki (flamandzki i holenderski)

np. =exempli gratia, na przykład

nr =numerus, numer

okł. =compactura, okładka

p. =pagina/ae, strona/y

perg. =membranaceus, pergaminowy

poss. =codicis possessor, właściciel kodeksu

prol. =prologus, wstęp

przedn. =anterius, przednia (integumentum, okładka)

rkps =codex manuscriptus, rękopis

s. =sanctus/a, święty/a

sqq. =sequentes, następne strony, itd.

tr. =transtulit, przetłumaczył

tyln. =posterius, tylna (integumentum, okładka)

UV (lampa UV) =radii ultraviolecei, promienie ultrafioletowe

v =f. verso, karta verso

v. =vide, zobacz

vol. =volumen, tom

wykl. =folium integumento intra agglutinatum, wyklejka

zob. =vide, zobacz



## SYGŁE:

... >< ... =dividit incipit et explicit, rozdziela incipit i explicit

// =absque initio vel fine, brak początku lub końca

† =obiit, zmarł

\* =textus serius additus, saepissime a compaginato, vel charta emporetica, tekst dodany później (najczęściej przy oprawie lub makulatura)

## SKRÓTY KSIĄG BIBLIJ:

Act. =Actus Apostolorum, Dzieje Apostolskie

Cor. =Epistolae s. Pauli Apostoli ad Corinthios, Listy św. Pawła do Koryntian

Dan. =Prophetia Danielis, Księga Daniela

Deut. =Liber Deuteronomii, Księga Powtórzonego Prawa

Eph. =Epistola s. Pauli Apostoli ad Ephesios, List św. Pawła do Efezjan

Esth. =Liber Esther, Księga Estery

Hebr. =Epistola s. Pauli Apostoli ad Hebraeos, List św. Pawła do Hebrajczyków

Io. =Evangelium secundum Ioannem, et Epistolae (cum numeris), Ewangelia wg św. Jana, i (z liczbą) listy

Luc. =Evangelium secundum Lucam, Ewangelia wg św. Łukasza

Mat. =Evangelium secundum Matthaeum, Ewangelia wg św. Mateusza

Ps. =Liber Psalmorum, Księga Psalmów

Reg. =Libri Regum, Księgi Królewskie (1 i 2 Reg. =1 i 2 Samuela, 3 i 4 Reg. =1 i 2 Królewska)

Rom. =Epistola s. Pauli Apostoli ad Romanos, List św. Pawła do Rzymian

Sap. =Liber Sapientiae, Księga Mądrości

Tit. =Epistola s. Pauli Apostoli ad Titum, List św. Pawła do Tytusa

## SKRÓTY BIBLIOGRAFICZNE:

Analecta hymn. - Analecta hymnica medii aevi - Register, M. Lütolf, D. Baumann et alii, Bern, München 1978 (Register ad Analecta hymnica medii aevi, G.M. Dreyes et alii, Leipzig 1886-).

Aristoteles Lat. - Aristoteles Latinus. Codices descripsit G. Lacombe. Corpus Philosophorum Medii Aevi, vol.I, Romae 1939, vol.II, Cantabrigiae 1955.

BJ - Catalogus codicum manuseriptorum medii aevi Latinorum qui in Bibliotheca Jagellonica Cracoviae asservantur. Composuerunt Z. Włodek, G. Zathay, M. Zwiercan, vol.I-, Ossolineum, Wrocław 1980.

Encykl. KUL - Encyklopedia Katolicka, vol.1-, Lublin 1973-.

EWoK - Encyklopedia wiedzy o książce, Wrocław 1971.

GW - Gesamtkatalog der Wiegendrucke hrsg. von d. Kommission f. d. Gesamtkatalog der Wiegendrucke, Bd 1-8, Leipzig 1925-1938 (numeri ad numeros referuntur).

H - L. Hain, Repertorium bibliographicum in quo libri omnes ab arte typographica inventa usque ad a. MD... recensentur, vol.1-2, Stuttgartiae et Parisiis 1826-1838 (numeri ad numeros referuntur).

Homecki MNK - A. Homecki [in:] Zbiory rękopisów w bibliotekach i muzeach w Polsce, oprac. D. Kamolowa przy współudziale K. Muszyńskiej, Warszawa 1988 p.131-9.

Inc.Pol. - Incunabula quae in bibliothecis Poloniae asservantur. Composuerunt: M. Bohomos et E. Szandorowska, moderator: A. Kawecka-Gryczowa, Wrocław 1970 (numeri ad numeros referuntur).

Inwentarz MNK - Inwentarz rękopisów Muzeum Narodowego w Krakowie, maszynopis.

Jażdżewski BUW - Const. Cl. Jażdżewski, Bibliotheca Universitatis Wratislaviensis. Catalogus manu scriptorum codicum medii aevi Latinorum signa 180-260 comprehendens, Wrocław 1982.

Leroquais 1927 - V. Leroquais, Les livres d'Heures manuscrits de la Bibliothèque Nationale, Paris 1927.

PL - Patrologiae cursus completus. Series Latina, 1-221, J.P. Migne ed., Parisiis 1878-1903.

PSB - Polski Słownik Bibliograficzny, vol.1-, Kraków 1935-.

Schneyer RLS - J.B. Schneyer, Repertorium der lateinischen Sermones des Mittelalters f. d. Zeit von 1150-1350, 1-10, Münster 1969-1990 [in:] Beiträge zur Geschichte der Philosophie und Theologie des Mittelalters, Bd 43 Heft 1-11.

Schum, Erfurt - W. Schum, Beschreibendes Verzeichniss der Amplonianischen Handschriften-Sammlung zu Erfurt, Berlin 1887.

Sopko I, II - **I:** J. Sopko, Stredoveké latinské kódexy v Slovenských knižniciach, Matica Slovenska 1981. **II:** J. Sopko, Stredoveké latinské kódexy slovenskej proveniencie v Madarsku a v Rumunsku, Matica Slovenska 1982.

Thorndike, Kibre, Catalogue - L. Thorndike, P. Kibre, A Catalogue of Incipits of Mediaeval Scientific Writings in Latin, Cambridge, Mass. 1963.

Tomaszewicz - W. Szelińska, J. Tomaszewicz, Katalog dokumentów pergaminowych Biblioteki Czartoryskich w Krakowie, cz.I, Kraków 1975, cz.II (Tomaszewicz), Kraków 1991.

Zathey, Kórnik - J. Zathey, Katalog rękopisów średniowiecznych Biblioteki Kórnickiej, Wrocław 1963.

INDEKS CHRONOLOGICZNY RKPSÓW MNK:

XIII(?), XIV(?), XV: **539**

XIV i r.1422: **1051**

XIV(?): **257; 1041** część XIV(?), XV(?)

XV(?): **57** okładka; **1126**

XV 1 poł.: **436**

r.1449-1450: **1124**

ca 1450: **9**

XV po połowie: **329**

XV 2 poł.: **184; 1050; 1128**

po r.1475: **341**

r.1485 i później: **529**

XV koniec: **327; 328; 1011 a; 1049**

**MNK 9** Lat. ca 1450. chart. cm 30,5 x 21. p. 612.

1. p.3-612: Bartholomaeus de Sancto Concordio, *Summa de casibus conscientiae*

[in marg.:] *Summa hec dicitur confessorum.*

-*Quoniam ut ait Gregorius super Ezechielem, nullum omnipotenti Deo tale sacrificium est quale zelus animarum. Ideo... [p.4] -Abbas in suo monasterio ...><... [p.607] Zelus quid sit... ut dictum supra invidia p[aragrapho] II<sup>o</sup>.*

[p.607-612: Regestrum] *Abbas, abbatissa, absolucio ...><... voluntas, votum primo communiter//*

Ed.: Venetiis 1483 (H 2165, Inc.Pol. 3920); GW 3450-3455; etc. Idem textus B.Czart. 3419 f.1 et sqq.

\*2. p.1-2 i przy p.27: 1415, 26 IV(?), Gniezno(?). Dokument notarialny z apelacją, którą złożył Nicolaus de Goszczyno canonicus ecclesiae s. Georgii in castro Gnesnensi w sprawie ekspektatywy zapewne w kościele gnieźnieńskim (defect.)

Membr. cm 20 x 29,5. Dyplom nieco przycięty przez co trudno go odczytać. Liczne nakłucia z boku (przy p.27). Na verso dyplomu (p.1) dwa napisy, może z archiwum w którym był przechowywany: "Sigillum vicarii in spiritualibus ecclesie Gneznensis perpetuum" i "Domini Michaelis Allexy Jura[?]". Michael Allexii de Inowłódź, rector ecclesiae parochialis sancti Adalberti występuje w tym dyplomie.

**Fasciculi:** 1-10<sup>6+6</sup>(3-242); 11<sup>7+7</sup>(243-270); 12-24<sup>6+6</sup>(271-582); 25<sup>8+7</sup>(583-612). Kustosze składek słowne i cyfrą, np. p.50 sexternus tercius, p.123 sextus, p.147 septimus, p.171 octawus, p.559 vicesimus quartus, p.367 XVI<sup>us</sup>, p.391 XVII<sup>us</sup>. Brak jednej(?) karty po f.612 z zakończeniem rejestru do Sumy Bartłomieja.

**Scriptura et ornamenta:** kilka rąk, jedna ręka główna (inne ręce m.in. p.129-131, 172-183, 367-369), w dwóch kolumnach. Marginesy atramentem (na początku do p.9 rubro), rubrykacja, czerwone inicjałki i znaczki akapitowe. Rzadkie wężykowate, pomarańczowe wypełniacze linii wiersza, np. p.159, 271. Na p.318 i 319 puste miejsca na nieodczytane wyrazy. Na p.451 i 452 skreślona duża część strony.

**Notae et glossae:** przy początkach rozdziałków niekiedy tytułiki rubro, np. p.12 "Capitulum", p.201 "Gloria vana", p.243 "Iustum deduxit". Czasem krótkie notki i poprawki na marg. np.

p.244. Na p.412 na marg. gloska XVI w. Wskaźniki ręki m.in. p.8, 9, 64, 157, 425. Przy p.599 zszywka będąca może fragm. XIV w. brewiarza (fragm. "responsorium ad nonam: Domum tuam Domine..."). W zszywce obejmującej p.583-612 fragm. XV w. dyplomu(?).

**Compactura:** XV w., grube, profilowane deski obciążone białą, bardzo pociemniałą skórą, bardzo dużo otworów po szkodnikach. W okł. przedn. dwa ćwieki od zapięcia przygięte do okładki, w okł. tylnej ślad po 2 paskach skórzanych. W grzbiecie 4 podwójne zwięzy i kapitałki oraz u góry ślad nalepki. Zwięzy przerwane, deski okładek trzymają się na skórze. Oprawa nieco mniejsza od bloku książki. P.1/2 to antefolium dodane przy oprawie. Zszywki perg.

**Codicis origo et fata:** znak wodny na p.585 i 607 (podobny u Fr. Piekosiński, Wybór znaków z XV w. nr 906 z r.1467) być może datowałby dokładniej rkps. Rkps związany z Gnieznem: p.3 napis XVI(?) w.: "Sum Alberti Oblaczkowski vicarii Gneznensis", również dokument perg. dodany przy oprawie wskazuje na Gniezno. Na p.3 pieczętka owalna: "nr 2794 Tomasz Drzewiecki". P.1, 5 i 51 pieczętka: "Z księgozbioru Z. Glogera". Zygmunt Gloger testamentem z 13 VIII 1910 przekazał swoje książki m.in. Muzeum Narodowemu w Krakowie (cf. Słownik pracowników książki polskiej, Warszawa 1972 p.265). Liczne pieczętki MNK np. p.4.

**Bibliographica:** Inwentarz MNK I.

**MNK 57** XVII w., średn. pergamin w okładce.

Graduale, fragm. prawdopodobnie na 3 niedzielę adwentu

Lat., XV(?), cm 30 x 40. Karta perg. zgięta wzdłuż, użyta jako okładka, po obu stronach rozcięta na dwa paski skórzane spinające rkps. Notacja muzyczna rombowa gotycka na 5-o linii. "Veni ad liberandum nos Domine Deus virtutum. Et onscende[!] faciem tuam [Ps.79, 20?]... Missus est angelus Gabriel... [Luc.1, 26]... [na verso] ...In tuo aduentu erue nos Domine...". Pismo w jednej kolumnie, liniowanie rubro, rubryka: "in/ad para[?]" (pod lampą UV także nie widać). Inicjałki proste czerwone, niebieskie, na verso karty czarne. W górnym rogu ręką XVII w. dopisany tytuł rkpsu dla którego ta karta stała się oprawą: "Index rerum et verborum omnium statutorum et constitutionum regni uq [=nec non] Promptuarii Szczerbiciani". Pod tytułem sygnatura(?): "113". Na verso karty (okł. przedn.) widać dwa bardzo małe dopiski XVII(?) w.: "deple[?]... moj[?]" i "Ave Maria gratia plena, Dominus tecum...".

**Codicis origo et fata:** od Romana Nowiny Konopki Dyrekcja MNK otrzymała rkpsy MNK 57 wraz z MNK 1124, 1125 i 1126 oddany w depozyt. Kwit depozytowy z 27 X 1909 z numerem L. 4330. Obecny numer inwentarzowy MNK VIII R 7531.

**Bibliographica:** Inwentarz MNK I.

**MNK 184** Lat. XV 2 poł. chart. cm 30,5 x 21. p.836.

1. p.1-575: Thesaurus Novus - sermones de tempore (defect.)

<Dicite filiae Sion, ecce rex tuus venit. Mat.21, 5. Plinius dicit in Speculo naturali...> //angelis quam in bonis quam in malis quam in seipso. Est enim in celo dominator mundi, gubernator angelorum... [p.3] Primo dico, quod rex qui venit dicitur admirabilis... [p.9] ...Abiciamus opera tenebrarum et induamur arma lucis. Sermo tercius dominice prime in aduentu. -Ecce rex tuus venit tibi mansuetus. Mat.XXI [, 5]. Thema: -Videmus namque, quod sol non potest videri in sua rota nisi per vaporem vel nubem pre nimia eius claritate... [cf. Schneyer RLS V p.525] [p.14] Sermo 4tus dominice prime in aduentu. -Ecce rex tuus venit tibi mansuetus. Mat.XXI [, 5]. -Audiuistis namque de regis nostri aduentu, quis [sit, quis es,] qui venit et unde venit... [Schneyer V,525] [p.22] -Ecce rex tuus venit tibi mansuetus... -Audistis namque de aduentu noui regis, qualiter venit... [Schneyer V,525] [p.28] Sermo 5tus dominice prime. -Benedictus qui venit in nomine Domini. Mat.XXI [, 9]. Thema: -Videmus, quod magni principes et domini laudantur ex benignitate et largitate... [Schneyer V,525] [p.33] Sermo sextus dominice prime. -Ecce rex tuus venit tibi... -Videmus quando aliquis rex vel princeps magnus ad aliquam ciuitatem est venturus nuncii premittuntur... [Schneyer V,525] [p.38] In aduentu. -Tunc videbunt filium hominis venientem in nube... Luc.XXI [, 27]. Thema: -Licet [recte: -Dicit] Philosophus, quod rerum virtutes cognoscuntur per eorum [recte: earum] operationes... [Schneyer V,525] [p.45] Sermo 2us de dominice 2e in aduentu. -Arescentibus hominibus pre timore et expectatione... Luc.XXI [, 26]. Thema: -Videmus quod debitor videns creditorem appropinquantem... [Schneyer V,526] [p.66] Sermo quintus dominice secunde in aduentu. -Tunc videbunt filium hominis venientem in nube. Luc.XXI [, 27]. -Audistis in qua forma veniet ad iudicium, [nunc videndum est,] ubi et in quo loco... [Schneyer V,526] [p.86] Sermo primus dominice tercię in aduentu. -Tu es qui venturus es, an alium expectamus. Mat.XI [, 3] et Luc.VIII... Thema: -Dicit Aristoteles in III Metheorum quod in mari occiano [recte: oceano] non cadit... [Schneyer V,526] [p.98] Sermo 4us

dominice tercię. -Preparate corda vestra Domino. Scribitur 1 R[egum] VII [, 3] et applicatur de preparacione cordis pro sermonis exordio. -Audiuistis, quia dictum est de hiis que disponunt hominem ad susceptionem gracie... [Schneyer V,526] [p.105] Sermo sextus dominice tercię. -Tu es qui venturus es an alium expectamus. Mat.XI [, 3]. -Audiistis, karissimi, prenunciatis[?] signa gratiam [recte: praesentialitatis signa gratiae Dei]. Nunc vero videndum est... [Schneyer V,526] [p.120] Sermo nonus dominice tercię. -Optimum est enim gracia stabilire cor in Christo. Ad Hebr.XIII [, 9]. Thema: -Dicit Gregorius: non solutus est debito qui multa dedit, sed qui omnia finaliter reddit... [p.159] Sermo primus in die Natiuitatis Jesu Cristi. -Ewangelizo vobis gaudium magnum... Luc.II [, 10]... -Sole oriente tempore estiuale aues iocundantur... [Schneyer V,539] [p.166] Sermo 2us in die Natiuitatis Domini. -Oportet prevenire solem ad benedictionem tuam. Sap.XVI [, 28]... Thema: -Dicunt naturales quando sol oritur sub nube... [Schneyer V,539] [p.185] Sermo primus de sancto Stephano. -Cum esset Stephanus plenus gratia et fortitudine... Act.VI [, 8]. Thema -Fratres videmus quod vasa plena non resonant sed vacua... [Schneyer V,539] [p.204] Sermo 2us de sancto Johanne Ewangelista. -Amantissimus Domini habitabit confidenter. Scribitur Deut<sup>o</sup> XXXIII [, 12] et applicatur ad honorem beati Johannis in festo hodierno. -In verbis premissis duo tanguntur. Primo proponit excellenciam caritatis, 2<sup>o</sup> subiungit frequenciam securitatis... [Schneyer V,539] [p.218] In die innocentum sermo primus. -Herodes iratus videns quia illusus esset a magis... Mat.II [, 16]... -Hugo in Didascalon [Didascalicon] libro IIII dicit: fumus qui egreditur ex lingwis [recte: lignis] humidis oculos amaritat... [Schneyer V,539] [p.236] Sermo in octava Natiuitatis. -Ecce hic positus est in ruinam... Luc.II [, 34]. Thema: -Videmus quia orto sole materiali homines diuersimode dispositi diuersimode se habent ad eius splendorem... [Schneyer V,527] [p.278] Sermo 2us de[!] in circumcissione Domini. -Postquam impleti sunt dies octo ut circumcideretur puer. Scribitur Luc.II [, 21]... -Dicunt naturales quod a vite procedunt alique palmites infructuose... [Schneyer V,540] [p.315] Sermo tercius in die Epiphanie. -Ecce magi venerunt ab oriente... Mat.II [, 1]. -In summa verborum duo innuuntur, primo magorum sollicita inquisicio... [Schneyer V,540] [p.354] Sermo 2us dominice infra octauam Epiphanie. -Fili quid fecisti nobis, pater tuus et ego dolentes querebamus te. Luce II [, 48]. -In residuo textu huius euangelii duo innuuntur, primo matris commendacio de maternali clemencia... [Schneyer V,527] [p.404] Sermo 4us epistolaris dominice prime post octauas Epiphanie. -Habentes donaciones secundum graciam, que data est nobis, differenter[!]. Scribitur ad Ro.XII [, 6] et lectum est in dominica pro epistolari officio. -In summa epistole duo innuuntur. Primo proponit in[?] graciaram diuersitatem...



[Schneyer V,541] [p.470] Sermo primus dominice 5te post octauas. -Domine nonne bonum semen seminasti in agro tuo... Mat.XIII [, 27]. -In summa ewangelii duo innuuntur, primo innuitur Creatoris bonitas et clemencia in seminando... [Schneyer V,528] [p.487] Sermo quintus epistolaris dominice quinte. -Super omnia habe caritatem, quod est vinculum dilectio[!] perfeccionis. Scribitur ad Collo.III [, 14]... -In verbis propositis duo innuuntur. Primo proponit instruccionem persuadentem, secundo subiungit...; p.490 vacua; [p.491] Sermo primus dominice Circumdederunt. -Simile est regnum celorum homini patrifamilias qui exiit primo mane conducere operarios in vineam suam. [Mat.20, 1]. Introductio: -Unaqueque mulier habet compassionem aut pacienciam cum considerat filiorum penuriam... [Schneyer V,528] [p.523] Sermo primus dominice Exurge. -Exiit qui seminat seminare semen suum. Luce VIII [, 5]... -Videmus quod sol [est] unus et [tamen] splendor unus [recte: eius influens] et fluens in ista inferiora aliqua desiccet... [Schneyer V,529] [p.560] Sermo primus [inna ręką: tercius] in quinquagesima. -Respice fides tua saluum te fecit. Luce XVIII<sup>o</sup> [, 42]. Introductio: -Hodierna dominica vocatur Lma et significat tempus penitencie... [Schneyer V,529] [p.565] Sermo 2us in Carnispriuio. -Factum est dum appropinquaret Iesus Iericho cecus sedebat secus viam. Luc.XVIII [, 35]. -Audiuistis supra in primo sermone presentis ewangelii ubi dixi quod duo... [Schneyer V,529] [p.570] Sermo tercius epistolaris in Carnispriuio. -Si linguis hominum loquar et angelorum caritatem autem non habeam... I Cor.XIII [, 1]. -In presenti epistola per totum ipse Apostolus agit de caritate et commendat eam, precipuo[!] per tribus ...><... Ambulemus igitur per viam excellencio[!] et sic possumus hic uniri cum Deo per gratiam et in futuro eius perfrui per eternam gloriam. [dopisane w XVI(?) w.:] Amen.

Cf. Schneyer RLS V p.525-9, 539-41 (niekiedy inna kolejność; w opisie nie wszystkie kazania wypisane).

p.576 vacua

2. p.577-836: Hugo de Argentina Ripelin OP, Compendium theologicæ veritatis (absque fine)

-Veritatis theologicæ sublimitas cum superni sit splendoris... Incipit primus liber de naturis deitatis... [p.578] Capitulum primum quod Deus est. -Deum esse multis modis ostenditur, hoc enim fides recta testatur... [p.612] Incipit liber 2<sup>us</sup> feliciter... [p.670 lib. III]... [p.706] Explicit liber tercius. Incipit quartus... [p.740] Incipit quintus... [p.789] Incipit sextus... [p.823] Incipit

liber 7mus [spis rozdziałów] ...>... [p.835] De dotibus corporis in specie [lib.VII cap.28].  
Prima dos corporis est claritas... ita quod corpora gloriosa penetrabunt alia corpora non illa  
diuidendo, sed subintrando, manente distincione dimensione [recte: divisionum] corporis  
utriusque//

Cf. M.W. Bloomfield, B.-G. Guyot OP, D.R. Howard, Th.B. Kabealo, Incipits of Latin  
Works on the Virtues and Vices 1100-1500 A.D., Cambridge, Massachusetts 1979 nr 6399.  
Ed.: Lyon 1557 (non vidi); Venetiis 1587 p.1-554 (sub nomine Alberti Magni); GW 596-611.  
Idem textus B.Czart. 1232 p.285-307 (liber III).

\*3. szczątkowa wykl. przedn., po p.12, po p.832, wykl. okł. tyln.: Alexander de Villa Dei,  
Doctrinale (fragm.)

<Scribere clericulis paro doctrinale...> // [wykl. przedn. verso] I uel a si pre go venit n  
mediante supino... Post predicta vide que sit formacio quarte... [wykl. tyln.] ...Excipias  
haustum dans haurio sepio septum... a queo composita vel eo breuiare supi[na]//

XV w., perg., czerwone inicjałki, wężykowate wypełnienia linii.

Ed.: D. Reichling ed. [in:] Monumenta Germaniae Paedagogica XII, Berlin 1893 p.58, 60-62  
w.860-930.

**Fasciculi:** 1<sup>1+6</sup>(1-14); 2-18<sup>6+6</sup>(15-422); 19<sup>6+5</sup>(423-444); 20-24<sup>6+6</sup>(445-564); 25<sup>6+0</sup>(565-  
576); 26<sup>5+6</sup>(577-598); 27-33<sup>6+6</sup>(599-766); 34<sup>5+6</sup>(767-788); 35<sup>6+6</sup>(789-812); 36<sup>5+5</sup>(813-  
832); 37<sup>2+0</sup>(833-836). Kustosze (raczej ich pozostałości) np. p.38, prawdopodobnie resztką  
ostatniego na p.444, dalej ich brak. Poprawiono (skreślono) błędną paginację.

**Scriptura et ornamenta:** dwie(?) ręce, od p.577 druga, w dwóch kolumnach. Rubrykacja,  
marginesy atramentem. Niekiedy, zwłaszcza od p.545 tytułiki rubro, np. p.579: "Quod unus  
Deus est", p.661: "Regula generalis phizonomie, etc.". Tytułiki czarnym atramentem i  
większymi literami, po p.579 rubro. Dużo podkreśleń. Znaki przestankowe w postaci kropek,  
więcej w Compendium Hugona Ripelin. Czerwone inicjałki ze skromnymi zdobieniami,  
niekiedy z winietkami piórkiem i filigranem, od p.577 są to długie liliowe winietki. Na p.159  
bardziej wyszukany mały inicjał piórkiem. Inicjały w brudnych kolorach i niezbyt dużej  
wartości artystycznej: na p.577 iluminowany ozdobny inicjał "V" na filigranowym niebieskim  
tle w zielonej ramce z wicią otaczającą tekst; p.613 inicjał "S" w niebieskiej ramce na  
zielonym tle z małą wicią z jednym liściem; p.670 inicjał "M" w karminowej ramce na

szarym tle z małą wicią o dwóch liściach. Niekiedy opustki-miejsca na nieodczytane wyrazy, np. p.237.

**Notae et glossae:** na desce okł. przedn. odcisnął się tekst ze szczątkowej wyklejki (cf. poz.\*3). Niekiedy notki na marg. kazań. Wiele notek tej samej ręki, np. p.341. Na p.537 drobna poprawka. Notka rubro zapewne skryptora na dole p.577: "Hic pater alme boni tocius origo tementem[?] legere animo calamum da carnis huius pum[?] meum[?] que bonum finemque et in[?]" . W Compendium Hugona Ripelin kilka poprawek.

**Compactura:** XV w., z Wąchocka(?), grube deski obciągnięte skórą, grzbietu brak. Skóra bardzo spękana powierzchniowo, z odciskami kilku obecnie już słabo widocznych ślepych tłoków: rozetki w kółku, gwiazdy, inne. Mosiężne okucia w rogach z guzami zdobione ornamentem roślinnym (przechodzą na bok deski) i zapięcia z takim samym ornamentem (w okł. tyln. brak spinających pasków skórzanych). Otwory po gwoździach mocujących okucie w zwierciadle okł. przedn., w tylnej zachowane gwoździe (ale okucia również brak). W grzbiecie 4 zwięzy i kapitałki. W p.621 atrament przeżera papier. Zniszczony początek i koniec książki. Niektóre karty rozchwiane, p.833 luźna. Zniszczone początkowe karty, brak początku. Wyrwane karty: po p.444, p.576 (7 kart), 600, 622. Następujące karty mają obcięty dolny lub boczny margines: p.29 (dolny i prawy), 37, 39, 49, 53, 57 (część bocznego marg.), 61, 63, 65, 67, 69 (większą część bocznego), 73, 85, 89, 91, 103, 109, 111, 133 (boczny fragm. marg.), 181, 183, 185, 187, 191 (fragm.), 205 (fragm. marg.), 253, 349 (fragm. prawego marg. i tekstu), 425, 459, 517, 541, 543, 561, 563, 575 (mała karteczka pozostała po obcięciu reszty karty), 645, 657 (dolny fragm. marg.), 685, 741, 766, 787, 789, 791, 801, 811, 813 (górný róg), 815 (górná część), 829, 831. W p.833 i 835 brak bocznego marg.

**Codicis origo et fata:** pismo datuje rkps na 2 poł. XV w. Z opactwa cystersów w Wąchocku (cf. Homecki MNK p.133). Na wykl. okł. tyln. ołówkiem ręką XIX/XX w.: "Z Wąchocka piotr[k]owskiej gub.". Nalepka-ekslibris na desce okł. przedn. XIX w. zapewne z 2 poł. wieku: "Comitis Emerici Hutteni Czapski". Pieczęć MNK np. p.127, 621.

**Bibliographica:** Inwentarz MNK I; mf BN 48322.

**MNK 257** Lat. XIV(?). membr. cm 18 x 13,5. f.192.

1. f.1-190v: Promptuarium exemplorum (defect.)

//Surgens vero episcopus hec ministris nuntiauit... –Adhuc restat quod ad deuotionem sancte crucis et passionis sancti Saluatoris... de quibus scriptum legimus in vita eorum in hunc modum. -Iustine pater erat Eudusius apud ciuitatem Anthyochiam qui viam christiane religionis a dyacono nomine Prelio audiens baptizatus est... [f.3v] De nominibus Dei et de nomine Christi siue christianitatis... [f.5v] Quomodo Pylatus scripsit Tyberio...[f.11v] Quidam clericus erat in urbe Carnocensium... [f.16v] ...exemplum quod retulit mihi frater Thomas ordinis nostri vir bonus et fidelis... [f.51v] monachus quidam Colonie in monasterio beati Petri contra professionem suam carni seruiens filium generauit... [f.59] In Cartagine Innocencia religiosissima femina... [f.60] Beatus Basilius beneficia Dei stilo memorat... [f.70] Quidam frater de ordine nostro in Anglia frater Thomas... Adhuc alium exemplum... quod predicauit Bancebergie [Bamberg?] frater quidam predicator... [f.72v] Adhuc alium exemplum... reperitur Iohannis patriarche Alexandrini... Nepos sancti patriarche Georgius... [f.73] ut tota Alexandria miretur... [f.76] Erat quidem predicator de conuentu quodam Londoniorum... [f.80] Fures nocte quadam venerunt ad ecclesiam sancte Marie ville cuiusdam cui nomen Ialleheby[?]. [f.88v] ...Martha vidua apud Tharasconem... [f.112] Aliud nobile[?] reperitur in eodem libro exemplum... [f.156] Quinquaginta cremat volitans in Boyster pullus... [f.160] Lubricus extrema tandem conuertitur hora... quidam canonicus in Bohemei [Bohemia?]. [f.165v] De rustico qui Christum negauit. Rodeger... [f.172] Quidam magister legebat Parisius de Sancta Trinitate ...><... [f.190] De deuota morte fratris. Fuerunt in bina unius matris duo pueri delicati aspectu graciosi... [f.190v] omnes in locis suis territi ad ipsum venerunt et sic feliciter expirauit. Amen.

2. f.191-192v: Index od A do M

Ab... a. III. t. Accidia... Ade inobedientis... Basilius superauit demonem... caritas e. VI. t  
...><... Marie lac illuminauit episcopum a. VI. t. Marie concepcio per angelum Ioachim et  
Anne annunciata b. 9. t.//

Index niezwiązany z powyższym tekstem, zapewne przepisany z wzorca wraz z literami i numerami kart czy rozdziałów.

\*3. wykł. okł. przedn.: fragm. perg. po hebrajsku nieznaney treści.

**Fasciculi:** 1<sup>6+6</sup>(1-12); 2<sup>6+7</sup>(13-25); 3<sup>7+6</sup>(26-38); 4<sup>5+7+1</sup>(39-51); 5<sup>5+6</sup>(52-62); 6-8<sup>6+6</sup>(63-98); 9<sup>5+7</sup>(99-110); 10<sup>6+6</sup>(111-122); 11<sup>6+3</sup>(123-131); 12-15<sup>6+6</sup>(132-179); 16<sup>6+7</sup>(180-192). Książka zaczyna się (w starej foliacji od f.13) od kustosza drugiej składki, brak więc na początku 12 kart. Po f.14 resztki wyciętej karty. Kustosz 4us na f.26. Po f.38 resztki wyciętej karty (tekst cały). Po f.42 wycięte 2 karty. Przed f.47 dodana mała karteczka. Po f.55 ślad wycięcia karty. Po f.101 i f.102 wycięta karta. F.128 przedarta u góry. Po f.131 wycięto zapewne 3 karty. XIV(?) w. foliacja atramentem cyframi arabskimi, nowa ołówkowa z r.2000. W starej foliacji f.39 omyłkowo powtórzona 2 razy. Kustosze składek na dole (niekiedy na początku i końcu składki np. f.38v, 39, 74v).

**Scriptura et ornamenta:** jedna(?) ręka główna (f.23 inną ręką), w dwóch kolumnach. Liniowanie i marg. atramentem, niekiedy zachowane nakłucia do liniowania. Boczne marg. małe, dolne duże. Tytuliki rubro. Proste czerwone i niebieskie inicjałki. Reprezentanty-wskazówki dla rubrykatora, np. f.24v, 40, 119.

**Notae et glossae:** nieliczne notki i poprawki. Kilka zapisek o przestawieniu tekstu: na f.16v "alia miracula inuenies longe inferius post capitulum de mercatoribus..."; f.22v: "verte folium et vide in sequenti c[apitulo]"; na f.23v: "Quere in precedenti folio"; na f.94 tytulik-notka: "Hic imponenda sunt ea que vicio scriptoris supra scripta sunt... Quere superius d IIII[?]". Czasem tytuliki rubro, zaczynające się od "de", np. f.3v "De nominibus Dei...", f.66v "De confessione". Razury m.in. na f.2, 41v, 58, 140v. Na f.190v notka: "Beda dicit quod gallus...". W tekście niekiedy niemieckie i inne nazwy, np. f.76v "...de Sudfeyge[?] de ordine fratrum predicatorum frater utique sanctus... qui et socius fuit fratris predicatoris memorati, videlicet germani illius clerici de London".

**Compactura:** XIV w., deski w wytartej jasnej skórze. Mosiężne guzy po rogach i w środku okładki przedn., w tylnej zachowany tylko guz pośrodku. W okł. przedn. zachowane dwa ćwieki od zapięć, z tyln. wychodzi część jednego skózanego paska. Drugi pasek z mosiężną klamerką w kopercie przy okł. tyln. W grzbiecie 3 zwięzy i kapitałki, nalepka papierowa ze starą sygnaturą: "531" oraz poniżej przekreślona starsza sygnatura pisana atramentem bezpośrednio na skórze: "264", i ślad nalepki papierowej. Na okł. przedn. u góry zachowana część nalepki skórzanej z tytułem: "[Promptuariu]m exemplorum". Na górnym przycięciu kart: "Prompt[uarium?] exem[plorum?]". Ostatnie dwie karty podniszczone, może od gwoździ oprawy. Niektóre karty niewyrównane. W f.32 naturalna dziura u dołu, w f.171 brak dolnego rogu. Plamy na dole f.134 i 135. Cerowanie pergaminu m.in. na f.60, 63, 72, 73, 76, 185.

**Codicis origo et fata:** f.16v i f.70 (wzmianka o bracie Tomaszu z naszego zakonu) wskazują że rkps klasztorny. Stare sygnatury(?): f.1 "270", w tekście hebrajskim na wykl. okł. przedn. "261[?]", inne zob. compactura. Dar Bogdana Czapskiego w r.1939 (przekazany do Muzeum testamentem, cf. Homecki MNK p.132, 134). Pieczęć MNK m.in. na f.2.

**Bibliographica:** Inwentarz MNK I; Homecki MNK p.134.

**MNK 327** Lat., Gal., Niderl. XV koniec. membr. cm 16,5 x 11,5. f.139 +IV.

f.1-136: Horae

[f.1-12v: calendarium dioec. Cameracensis (Cambrai)]; [f.13-17: horae Crucis, a prima] // [testi]moniis multum accusatum...; f.17v vacuum; [f.18-22:] Incipiunt hore de Sancto Spiritu; f.22v vacuum; [f.23-26: missa de BMV] // tam commemorationem..., [f.24v] Symbolum, [f.25v orationes]; [f.26-29v: fragm. evangeliorum]; [f.30-34v: orationes ad BMV] Oratio beate Marie Virginis. Obsecro te..., [f.32v] O intemerata et in eternum benedicta...; [f.35-68v: horae BMV, a matutino]; f.40v vacuum; [f.41-47v: laudes]; [f.48-50v] primam[!]; [f.51-53v] ad terciam; [f.54-56v] ad sextam; [f.57-59v] nonam; [f.60-64 vesperae]; f.64v vacuum; [f.65-68v] completorium; [f.69-84:] Secuntur psalmi penitentialis[!],..., [f.77 litania et f.81v orationes]; f.84v vacuum; [f.85-101v: officium defunctorum]; [f.102-113v: fragm. evangeliorum] Inicium sancti euangelii secundum Iohannem..., [f.113v oratio ad Christum] Deus qui manus tuas et pedes...; [f.114-115v:] Deuote contemplacio beate Marie Virginis iuxta crucem. Stabat mater dolorosa...; [f.115v-116v:] Oraison tres deuote a Dieu le Pere. Mon benoist Dieu ie croy de cuer...; [f.117-117v:] Aultre oraison en franscoys...; [f.118-119v:] Oratio dicenda ante ymaginem Saluatoris... quam sanctus Bernardinus edidit...; [f.120-125:] Oratio deuotissima dicenda die sabbati ad honorem... Dei genitricis Marie...; f.125v vacuum; [f.126-128: oratio ad Sanctam Trinitatem in lingua Niderl.]; [f.128v-132:] Oracio de septem verbis Christi... [et aliae orationes]; [f.132-136 in lingua Niderl.:] Een ghebet van onser Vrou ...><... in deser saken die ic nareste lic begheere. Pater noster, Aue Maria, Magnificat.

f.136v-137v, III-IV vacua

**Fasciculi:** 1-2<sup>3+3</sup>(1-12); 3<sup>3+4</sup>(13-19); 4<sup>3+4</sup>(20-26); 5<sup>4+4</sup>(27-34); 6<sup>0+3</sup>(35-37); 7<sup>4+2</sup>(38-43); 8<sup>4+4</sup>(44-51); 9<sup>5+4</sup>(52-60); 10-12<sup>4+4</sup>(61-84); 13<sup>3+4</sup>(85-91); 14<sup>4+4</sup>(92-99); 15<sup>1+1</sup>(100-101); 16-18<sup>4+4</sup>(102-125); 19<sup>2+2</sup>(126-129); 20<sup>4+4</sup>(130-137). Na f.109v zapewne resztki reklamantu.

Pergamin niezbyt gruby, gorszego gatunku, w dobrym stanie, lekko przybrudzony, poszarzały i pożółkły. Większość kart z iluminacjami została wycięta, brak kart przed f.13, 23, 35, 41, 60, 85. Przy f.69 i 77 wycięte karty (zapewne karta z iluminacją i jej pusta część, tekst cały).

**Scriptura et ornamenta:** dwóch, trzech(?) rąk (zmiana ręki na f.103(?) i f.128v(?)). Pismo w jednej kolumnie. Duże marginesy i liniowanie czerwonym atramentem. Małe inicjałki niebieskie na filigranowym różowym ornamencie piórkiem oraz trochę większe złote na niebieskim i różowym tle. Większe zdobione inicjały ornamentalne na f.48, 51, 54, 57, 65. Na f.18 inicjał ornamentalny D(omine labia mea) z bordiurą roślinną oraz ptakiem i poziomkami; na f.30 figuralny, w inicjale O(bsecro te) Maryja nad ciałem Chrystusa, na trzech marginesach winiety kwiatowe; na f.69 ornamentalny D(omine ne in furore) z bordiurą roślinną z poziomkami dookoła tekstu.

**Notae et glossae:** na f.113 na górnym marg. napis XVII(?) w.: "Grendele".

**Compactura:** XV/XVI w., plakietowa, dzieło introligatora z Brugii Ludwika Bloc'a. Introligator ten, czynny w północnej Francji (w r.1484 był uczniem), zmarł w r.1529 (cf. H. Helwig, Handbuch der Einbandkunde, 1953 II p.91; J. Loubier, Der Bucheinband in alter und neuer Zeit (Monografien der Kunstgewerbes X), Berlin, Leipzig 1904 p.84, il.87; H. Schreiber, Einführung in die Einbandkunde, 1932 p.164; Lexicon des gesamten Buchwesens, Stuttgart 1987 t.1 p.469; L. Indesteghe, Schmuckformen auf flämischen Einbänden [in:] Gutenberg-Jahrbuch 1958 p.275). Deski obciążone brązową skórą zdobioną 4 ślepymi odciskami plakiety. W plakiecie 2 pionowe pasy z esowatą wicią z różnymi zwierzętami, otoczone napisem z sygnaturą introligatora: "Ob laudem Xpristi librum hunc recte ligavi Ludouicus Bloc". Dolne i górne plakiety oddzielone napisem: "Domat omnia virtus". W grzbiecie 5 zwięzów, u góry kapitałka. W okł. przedn. mosiężna klamerka, skórzanego paska spinającego okładki już brak. Okładka podniszczona, starta skóra w rogach i popękana na grzbiecie. Wyklejki perg. 2 perg. antefolia i 2 postfolia (f.138-139).

**Codicis origo et fata:** pogranicze Francji i Belgii (informacja Barbara Miodońska), kalendarz prawdopodobnie diecezji w Cambrai (Ursmari ep. 18 Apr., Aycardi (Aycadri) abbatis Geneticensis 15 Sept., Firmini ep. Ambianensis 25 Sept., cf. H. Grotefend, Zeitrechnung d. deutschen Mittelalters u. d. Neuzeit, Hannover 1891-1898). Kilka modlitw po francusku i

niderlandzku. Na f.II notka po niderlandzku zapewne XVI w.: "... bourh... byck[?]". Te dwie karty noszą ślady kilku nakłuć i dziwne przybrudzenia (było tu coś przyszyte?). Przekazane do Muzeum w 1939 r. testamentem Bogdana Czapskiego, który zapewne kupił rkps we Francji (cf. Homecki MNK p.132 i 134).

**Bibliographica:** Inwentarz MNK I.

**MNK 328** Lat., Gal. XV koniec. membr. cm 12 x 10,5. f.176 +II.

f.1-174v: Horae.

[f.1-12v: calendarium dioecesis Pictaviensis (Poitiers)]; [f.13-20: fragm. evangeliorum cum precibus] Inicium sancti euuangelii secundum Iohannem...; f.20v vacuum; [f.21-80v: horae BMV mixtae cum horis S. Crucis et S. Spiritus] [f.31] Laudes, [f.41] Incipit officium Sancte Crucis, [f.42v] Sequitur officium de Sancto Spiritu, [f.56] Ad sextam [cf. Leroquais, L'Heures I p.80]; [f.80v-84v:] Oratio beate Marie Virginis. [f.81] Obsecro te domina sancta Maria...; f.85r-v vacuum; [86-97v: psalmi poenitentiales]; [f.97v-105:] letania [cum precibus]; f.105v vacuum; [f.106-161: officium defunctorum cum orationibus: Ps.114, 119, 120, 129, 137, Magnificat, Ps.145], [f.113v] Incipit officium mortuorum. [matutinum], [f.151] Oratio valde deuota. Iuste iudex Ihesu Christe..., [f.153v] Oratio deuotissima beati Petri de Lucembourc..., [f.158v] Oratio beate Marie Virginis. Aue mundi spes Maria, aue mitis, aue pia...; f.161v vacuum; [f.162-165v:] Pater noster..., Aue Maria..., [162v-165v:] Credo in Deum Patrem..., [aliae orationes]; [f.166-167v:] In nomine Patris... Confiteor. [po francusku] Mon benoist Dieu ie croy de cueur...; [f.168-172v:] O Dieu createur du ciel..., [f.172v] Pape Boniface a donne a tous ceux qui diront deuotement ceste oraison... deux mil ans de vray pardon.; [f.173-173v:] Domine Ihesu Christe qui hanc sacratissimam carnem... assumpsisti...; [f.173v-174v: dopisane w XVI(?) w. 2 modlitwy:] O passio magna, o profunda... [f.174] Oraison tres deuote et singuliere. Domine Deus omnipotens Pater et Filius et Spiritus Sanctus da michi victoriam... [f.174v] da michi robur, virtutem et perseuerentiam[!] in bonum et sermonem[?].

f.175-176v vacua

**Fasciculi:** 1<sup>6+6</sup>(1-12); 2<sup>4+4</sup>(13-17-20); 3<sup>3+4</sup>(21-24-27); 4-9<sup>4+4</sup>(28-75); 10<sup>5+5</sup>(76-81-85); 11<sup>4+4</sup>(86-90-93); 12<sup>1+1</sup>(94-95); 13<sup>1+4</sup>(96-97-100); 14<sup>4+5</sup>(101-105-109); 15-20<sup>4+4</sup>(110-



157); 21<sup>2+2</sup>(158-160-161); 22<sup>4+4</sup>(162-166-169); 23<sup>4+3</sup>(170-174-176). Podział na skłładki niepewny, nie widać początków i końca skłładek, szczególnie wątpliwa skłładka 13. W dawnej ołówkowej foliacji po f.38 i f.129 opuszczono po jednej karcie, co obecnie poprawiono.

**Scriptura et ornamenta:** jedna ręka, w jednej kolumnie. Małe marginesy i liniowanie czerwonym atramentem. Ozdobne wypełniacze linii wiersza. Małe inicjałki niebieskie na filigranie czerwonym rysowanym piórkiem oraz złote na filigranie niebieskim, trochę większe złote na niebieskim i czerwonym tle. Na f.162 malowany na złotym tle inicjał "P" z liśćmi wewnątrz litery. Dekoracja malarska wykonana przez trzech iluminatorów (cf. notatka B. Miodońskiej na karteczce dołączonej do rkpsu). F.13 przy inicjale "I" małe przedstawienie św. Jana na Patmos. Inne inicjały figuralne: f.15 św. Łukasz; f.16v św. Mateusz ewangelista; f.21 półfigura młodzieńca; f.31 Nawiedzenie; f.41v Ukrzyżowanie; f.42v Zesłanie Ducha Św.; f.43v Adoracja Dzieciątka; f.50v Zwiastowanie pasterzom; f.56 Pokłon trzech króli; f.61v Ofiarowanie w świątyni; f.67 Ucieczka do Egiptu; f.75 Koronacja Maryi; f.81 Zdjęcie z krzyża; f.86 iluminacja całostronicowa: Król Dawid, obóz Filistynów, w dolnym pasie śmierć Goliata (ta karta nieco większa, dolny pas miniatury zagięty, bo wystawał na zewnątrz bloku książki); f.106 całostronicowa iluminacja: trzech żyjących i trzech zmarłych, niżej egzekwie, w dolnym pasie pogrzeb (dolny pas zagięty); f.113v w inicjale "R" śmierć siedząca na trumnie. Inicjał na f.166 niewykończony, pozostawione w nim puste miejsce.

**Compactura:** XVIII w., czerwona skóra z wytłoczonymi złożonymi elementami roślinnymi. Na grzbiecie również wytłoczone elementy roślinne oraz na zielonym tle napis "EVANGELIUM". Brzegi kart złożone. Brzegi okładek zdobione złotymi prążkami. Wewnątrz wzdłuż brzegu okładki zdobione złotym ornamentem roślinnym. Wyklejki z zielonego atlasu.

**Codicis origo et fata:** Francja, kalendarz prawdopodobnie diecezji Poitiers (m.in.: 13 Ian. Hylari ep. Pictaviensis, 26 Iun. translatio s. Hylarii). Na f.Iv ekslibris hr. St. Rusieckiego z nr "6./8". Rusiecki przekazał swe zbiory do Muzeum po r.1936 (cf. Homecki MNK p.132, 134). Pieczętka MNK np. na f.13 i 95v. Modlitewnik był pokazywany na wystawie oprawy książki, Kraków czerwiec-lipiec 1925 (nr katalogu 116).

**Bibliographica:** Inwentarz MNK I.

**MNK 329** Lat., Gal. XV po poł. membr. cm 17 x 11,5. f.161 +V.

f.1-156: Horae

[f.1-12v: calendarium dioec. Parisiensis]; [f.13-19: fragm. evangeliorum] In principio erat verbum...; [f.19-23] Deuota oratio beate Marie virginis. Obsecro te domina sancta Maria...; [f.23-25v] Deuota oratio. [f.23v] O intemerata et in eternum benedicta...; [f.26-33: orationes ad Deum Patrem, Christum et BMV] O felix ancilla...; f.33v-34v vacua; [f.35-79v: horae BMV], [f.45 laudes], [f.56 prima], [f.61] ad tertiam, [f.64] ad sextam, [f.67] ad nonam, [f.70] ad vespas, [f.76] ad completorium; [f.80-92v: psalmi poenitentiales]; [f.92v-95v:] Letania [cum orationibus]; [f.96-98v: horae S. Crucis]; [f.99-101v: horae Spiritus S.]; [f.101v-145v:] Incipiunt vigilie mortuorum; [f.145v-153 po francusku: f.145v-150: 15 gaudia BMV:] Deuota oratio beate Marie. Douce dame de misericorde, mere de pitie...; [f.150-152: 7 requetes de N. Seigneur] Les plaies nostre Seigneur. [f.150v] Doulx Dieu, doulz Pere, Sainte Trinite...; [f.152v-153: orationes]; [f.153v-156: orationes serius additae], [f.156] ...O Domine Jesu Christe adoro te in cruce pendentem et coronam spineam in capite portantem.  
f.156v-161v et postfolia D-E vacua

**Fasciculi:** 1-2<sup>6+6</sup>(1-24); 3<sup>5+5</sup>(25-34); 4-8<sup>4+4</sup>(35-74); 9<sup>2+2</sup>(75-78); 10<sup>5+4</sup>(79-87); 11-17<sup>4+4</sup>(88-143); 18<sup>5+5</sup>(144-153) /nie widać szwu/; 19<sup>4+4</sup>(154-161). Podział niepewny, szczególnie w składce 18. Na f.2 numer karty w składce(?), reklamanty na f.50v, 58v, 78v, 95v i innych. Ślad wyrwanej karty po f.74 (tekst cały).

**Scriptura et ornamenta:** prawdopodobnie jedna ręka, w jednej kolumnie, duże marginesy i liniowanie karminowym atramentem, tytuliki rubro. Na f.53 mała wskazówka dla rubrykatora. Wypełniacze linii wiersza. Małe inicjałki złote na niebieskim tle, większe na karminowym. Przy stronach z przedstawieniami figuralnymi duże bordiury roślinne. Przedstawienia figuralne: na f.13 św. Jan na Patmos, f.26 właścicielka(?) rkpsu (obok herb z dzikiem), adorująca św. Genowefę, f.35 Zwiastowanie, f.80 król Dawid, f.96 Ukrzyżowanie, f.99 Zesłanie Ducha Św., f.102 pogrzeb. Na f.27 większa część niezapisana, na dole modlitwa "Illumina oculos..." z małym inicjałem.

**Compactura:** XVI w., renesansowa, francuska, tektura, brązowa skóra ze złocnymi tłoczeniami. W zwierciadle rodzaj stylizowanego kartusza, w którym splecione litery "CA" - zapewne monogram właściciela. W rogach wytłoczono stylizowane ozdobne narożniki; okładki gęsto zdobione tłoczonymi lilijkami heraldycznymi. Grzbiet złożony w "łuskę". Zdobione również brzegi okładek ukośnymi złotymi kreskami. 3 papierowe antefolia

(foliowane A-C) i 2 papierowe postfolia (foliowane D-E). Przerwane łącenia między skórą grzbietu a okładkami (które trzymają się głównie na grubych wyklejkach).

**Codicis origo et fata:** diecezja paryska (w kalendarzu św. Genowefa, Dionizy, 1 Dec. Eligiusz, w litanii Gilles, Iwo, Genowefa). Modlitewnik wykonany dla damy, której herb przedstawia złotą głowę dzika na błękitnym polu (B. Miodońska na karteczce przy rkpsie). Właścicielami byli: osoba z monogramem CA z okładki, następnie Marie Fourre z domu Charpentier (ca 1600), jej szwagierka Jeanne L'Ennuyeux z domu Fourre (1610), Józef hr. Sierakowski (1765-1831, cf. PSB 37 p.270), Feliks Bentkowski (z tym że Bentkowski na f.C wpisany przed Sierakowskim, 1781-1852, cf. Słownik pracowników książki polskiej p.56-7), Kazimierz Stronczyński (1809-1896, cf. Słownik pracowników ut supra p.861-2) i Józef Rusiecki (1817-1873, PSB 33 p.130-131). Być może właścicielem po Fourre był też wymieniony na f.D: "Demigien 1754". Na f.C: u góry ręką z pocz. XIX w.: "Mss. [manuscrit] du 15<sup>e</sup> siecle a appartenu a quelquun [...] [in?]dechiff[r]able?... I CA [...], a appartenu a Marie Fourre vers 1600, Jeanne L'ennuyeux 1610", niżej inną ręką: "Felix Bentkowski", niżej: "Donum Josephi comitis Sierakowski. Casimirus Stronczyński eiusdem Felicis Bentkowski gener hum[ilis?] librum Josepho comite Rusiecki anno Domini 1843 cessit". Na wykl. okł. przedn. pieczętka: "Dar St. Hr. Rusieckiego". Niżej doklejona kartka zapewne ręką St. Rusieckiego: "Manusk. z XV w. Historya rękopisu od r.1610 do 1843, kiedy Ojciec mój nabył". Stanisław Ursyn-Rusiecki, syn Józefa był również kolekcjonerem (1862-1944, cf. PSB 33 p.133-5). Przekazał swe zbiory Muzeum ok. r.1936 (cf. Homecki MNK p.134). Na wykl. okł. tyln. notki własnościowe z XVII w.: "Ces presentes heures apartiennent a Marie Charpentier femme de Denis Fourre". Poniżej: "...a ma soeur Jehanne Fourre femme de Lora Lennuyeux. S[?] Fourre". Pieczętka MNK.

**Bibliographica:** Inwentarz MNK I.

**MNK 341** Lat. XV po r.1475. chart. cm 20,5 x 16. p.722.

1. p.1-571: Ioannes Guallensis (Wallensis), Summa collationum (Communiloquium)

[Distinctiones] -Cum collectionis huius que potest dici summa collectionum siue comuniloquium sint septem partes, ad maiorem evidenciam cuiuslibet partes, processus, capitula im primis prenotantur ...><... [p.12] poterit sequencium deprehendere processum et

ordinem. [p.12 prol.] -Cum doctor siue predicator euangelicus sapientibus et insipientibus debitor sit ...><... [p.20] de partibus sibi spectantibus ad illam. [textus:] Sequitur distinctio prima prime partis de republica et informacione personarum ex quibus constituitur. -Et quoniam res publica ut dictum est in comuni ...><... [p.529] huius collectionis subtiliora et doctiora vel decora et utiliora Saluatoris nostri gracia illuminante studeat inuenire.

[nizej:] Vigore motoris primi immobilis nullam magnitudinem habentis explicit Galensis summa venustissima atque lepidissima summa collectionum alio nomine siue comuniloquium vocitata dogmatum varios microcosmi gradus ac status respiciendum complexiua ab Anthonio Sorg opidanum Augustensem ob Dei gloriam amplioremque ecclesie fructificationem artificialiter effigiata.

p.530 vacua cum schemate

[p.531-571: Registrum]

Tabula secunda. <I>sta sequens tabula per alphabetum est super comuniloquium ...><... Zenonis filius indisciplinatus nasum prescidit patri 2.2.1. Explicit regestrum.

Jest to kopia druku: Anthonius Sorg, Augsburg 1475 (Inc.Pol. 3130, t.2 p.1017).

Cf. P. Glorieux, Répertoire des Maîtres en theologie de Paris au XIII<sup>e</sup> siècle I, II Paris 1933, II p.114-15 nr 322a. Ed.: H 7440-46; etc.

## 2. p.572-577: De laudibus et oneribus agriculturæ

-Agriculturam optimum esse viuendi genus nemo ambigit nisi qui viuere nescit... [p.573] in Hispania proverbium fuit quia agricole martires habentur... [p.574] ...ut mos est plurimorum virorum illustrium. Sed nondum illi verba finierant, ecce mater occurrit hunc viuendi modum summopere disuadens rationibus sequentibus: [p.574] De agriculture incomodis oneribus difficultatibus et laboribus et miseriis huius status. <L>audatus satis a vobis agriculture usus ...><... faciat sterilem. Sed vix bona mater dissuasionis agriculture verba expleuerat et ecce fratres...: Si nullum genus vite placebat... quia sequenti persuasione agere non erubuerunt.

Cf. Zathy, Kórnik p.412 (295, f.246-248v).

## 3. p.577-578: De virtutibus Missæ

-<S>unt enim multe virtutes misse. Prima ut dicit Bernardus quia quocumque et quantumcumque homo peregrinaret... non tamen prodest sicut auditus unius misse ...><... Et

hoc absque necessitate iuxta dictum metriste: pars tibi nulla datur quia in fine laus probatur.  
Amen.

#### 4. p.579-712: Plures notae et excerpta de iure canonico

[p.579-582:] De interdicto. -<Q>ue permittuntur tempore interdicti. Item prohibicione [recte: prohibicione] sacramentorum tempore interdicti et permissione permittitur enim baptismus paruulorum ...><... et in altari sacra tangit. Baptismus - fides quia in baptismo exercitatur fides... Confessione - iusticia quia iustum est qui peccat[?] confiteatur et peniteat. [p.582-586:] Sequitur de sacramento evkaristie. -Quando paras calicem primo vinum infunde deinde modicum aque ...><... infirmus excommunicatus cupiens sumere corpus Christi confessus a sacerdote debet[?] absolui a vinculo excommunicationis. [p.586] Sequitur de [przekreślone: futuro] furto. -Si confitetur qui fecit furtum vel spolium non sibi porriget Corpus Cristi nisi restituat si potest... [p.587] Nota absolucionis forma est ista. Absoluo te auctoritate Dei et apostolorum Petri et Pauli... Si sacerdos dubitat celebrans missam... Item dubitatur quomodo comprehenditur totus Christus in modica specie panis... [p.588] Sequitur de sacra unccione. Notandum ulterius sacra unccio est sacramentum ecclesie oleo balsamo... [p.589] De unccione sacerdotis. Nota quando ungis sacerdotem... [p.591] De baptismo sequitur. Baptismus est character invisibilis... [p.592] Sicut septem sunt dona Spiritus Sancti sic eciam septem sunt dona baptismi... [p.597] De confirmatione capitulum. -<I>n confirmatione primo requiritur masia olei... [p.598] Sequitur de iusto bello. -<I>ustum bellum ut dicit Isidorus est quod ex dicto geritur... [p.599] De matrimonio capitulum. -<C>ognacio spiritualis est attinencia proveniens ex sacramentis dacione... [p.609] Sequitur de voto. Et nota votum est alicuius boni cum deliberacione facta promissio... [p.610] De impotencia coeundii. <I>mpotencia coeundi est duplex, scilicet actualis... [p.611] factum fuisse Herfordie quod quidam ciuis habuit filiam... quod talis virgo habuit membrum virile... [p.615] Sequitur de excomunicacione [recte: excommunicationibus] <F>iendis in clericos vel propter clericos. Primo nota... [p.617] De vita clericorum. <P>resbiter dicitur quasi prebens iter scilicet populo... [p.620] Item nota sequitur de corea. Item coree sunt processiones [cf. M. Kowalczykówna, Tańce i zabawy w świetle rękopisów średniowiecznych Bibl. Jag. [in:] Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej 1984/1985 nr 1/2 p.71-89]... [p.623] Sequitur de rapinis capitulum. <Q>uis sit raptor. Raptor dicitur qui violenter rapit... [p.624] De furto capitulum. Furtum quasi subtraccio aliene rei... [p.628] De apostasia. <A>postasia est a statu fidei obediencia temeraria vel religionis recessio... [p.630] De simonia capitulum. <S>imonia est studiosa voluntas emendi vel

vendendi aliquod spirituale... [p.636] De usura et diuersis modis eiusdem. <U>sura secundum  
 Ganifredum sic diffinitur... [p.643] Capitulum de iuramento. <I>uramentum enim potest  
 licitum esse et sine peccato in sex casibus... [p.644] De penitencia sequitur. <P>enitencia  
 secundum Augustinum est quedam dolentis vindicta... [cf. PL 40, 1120] [p.646] Quomodo  
 iniungatur penitencia pro quolibet peccato. <P>enitencia ergo pro peccato mortali est septem  
 annorum... [p.650] Sequitur de voto simplici, videlicet <P>ro voto simplici violato in con[?]  
 peniteat... [p.651] De incestu [hasło na marg., u góry dużymi literami, na bocznym małychymi]  
 Pro incestu vel cogitu contra naturam... [p.655] De confessione capitulum. <C>onfessio est  
 per quam morbus latens spe, venie aperitur... [p.661] Sequuntur casus episcopales. <C>asus  
 quos absoluit solus episcopus... [p.663] Casus papales. Sequuntur casus quos absoluit solus  
 papa... [cf. nieco podobne B.Czart. 3729 II p.59] [p.664] De sepultura cimterii[!] sequitur.  
 <I>us et potestas sepelliendi in cimterio proueniens ecclesiis... [p.668] Sequitur capitulum de  
 excomunicacione. <E>xcomunicacio est a qualibet licita communionem Christi... [p.669] Modi  
 reputandi... Quadruplex est excomunicacio... [p.670] <P>rimo nota excomunicatus ipso  
 me[=modo?] fit multipliciter... [p.674] <S>uspensus secundum Wilhelmum. Suspensus ipso  
 facto quinque dicitur quis quo ad se... [p.676] <A>n magister incidit sententiam  
 excomunicacionis, si percutit cum virga clericum suum... [p.682] <A>bsolutio est lata[?]  
 siue[?] per iustum iudicem relaxacio et forma absolucionis est talis... [p.685] <C>irca  
 canonem quinque questiones. Prima utrum a canone incipitur missa... [p.699] -<N>ota  
 expositionem eiusdem pro quo nota duplex est canon ipsius... [polskie wyrazy] rogamus ac  
 petimus modlimy y proszyny..., nypokalanya, catholica crzeszczyanstwo ...>... [p.709] ...et  
 propter beatam Virginem et propter passionem. [p.710] De sodomitis capitulum. -<T>ali  
 cognicione expediens est ad cautelam secundum Alanum De planctu nature... [p.712]  
 ...meliores faciet aut sublatis ma[nibus?]/

p.713-717 vacuae cum schemate

##### 5. p.718-722: Quaestiones

-Presbiter peccans et celebrat missam utrum prodest alicui. Respondetur quod prodest...  
 Utrum unus obuians fratrem... [p.719] Sequitur forma absolucionis excommunicati defuncti  
 qui tali modo est absoluendus... [p.720] quibus annis completis licuit ipsos[?] post  
 communicare corpore dominico[?]. p.721 vacua cum schemate; [p.722] Item numquid

excommunicato licet stare ante eclesiam ad audiendum diuina. Respondetur quod non ...><...  
ut dominus te absoluat ab excommunicatione.

**Fasciculi:** 1-11<sup>6+6</sup>(1-264); 12<sup>5+4</sup>(265-282); 13<sup>6+6</sup>(283-306); 14<sup>7+8</sup>(307-336); 15-21<sup>6+6</sup>(337-504); 22<sup>6+7</sup>(505-530); 23-30<sup>6+6</sup>(531-722). Po p. 282, 306, 504 wycięta karta. Numeracja składek np. p.72, 336, 456. Reklamanty m.in. p. 598, 602, 626.

**Scriptura et ornamenta:** jedna ręka główna, inne na p. 675-709 i p. 710-720. W jednej kolumnie, marg. piórkiem. Żywa pagina. Proste czerwone inicjały, rubrowania, czerwone podkreślenia (przeważnie autorytetów). Znaki przestankowe w formie kropek rubro. Od p.367 brak rubrykacji, są tylko podkreślenia piórkiem. Capitula dużym pismem. Puste miejsca na inicjały, w nich niekiedy reprezentanty-wskazówki dla rubrykatora, np. p.599.

**Notae et glossae:** wskaźniki ręki np. p. 66, 71, 115, 363. Niekiedy notki i poprawki na marginesach, np. p. 81, 224, 521. Na p. 352 "nullus defectus", poza tym strona pusta. Niekiedy w tekście wyrazy polskie, np. p. 643 "lichwa, zastawa, plath, pothoczka", p. 699. P. 337 skreślenie rubro. Przy p.619 karteczka-zakładka z XV w. pismem. Na p.651 w rozdziałku de voto na górnym marg.: "De incestu". Opis rkpsu ręką Łopacińskiego na dodanych na początku 2 kartach zakończony: "...Notatka zrobiona przez H. Łopacińskiego".

**Compactura:** XV/XVI w., deski w brunatnej skórze zdobionej ornamentem liniowym. Ślady po dwóch spinających paskach skórzanych, zachowana jedna kłamra z literami "mar" w okł. przedn. Ślady po guzach ochronnych. Skóry w grzbiecie brak, na tylnej okładce podniszczona, brak górnej kapitałki. 3 podwójne zwięzy i dolna kapitałka. Górne części kart były zawilgocone.

**Codicis origo et fata:** Polska (cf. polskie wyrazy w tekście na p.643 i 699). Rkps do p.529 jest kopią druku Antoniego Sorga (Augsburg r.1475). Na p.1 u góry ręką XVI w.: "Liber capituli Pultouiensis". Zapewne przez jakiś czas właścicielem rkpsu był Hieronim Łopaciński (1860-1906, cf. Słownik pracowników książki polskiej, Warszawa 1972 p.537), jego ręką noty o rkpsie (jego ręką też list w rkpsie MNK 1657 f.58-60).

**Bibliographica:** Inwentarz MNK I.

**MNK 374 t.III** Lat., Pol. XVII chart. cm 18,5 x 15. p.154.

Wypisy szkolne głównie łacińskie.

Na grzbiecie użyty fragm. XIV(?) w. perg. z tekstem w j. łac., w dwóch kolumnach, z prostym małym inicjałem i rubrykacją.

**MNK 436** Lat. XV 1 poł. chart. cm 29 x 21. p.230.

p.1-228: Conradus de Brundelsheim O.Cist. dictus Soccus, Sermones de tempore (defect.)

-Exurge a mortuis. Eph.5, 14. -Cogitanti mihi, quod Deum Patrem... //celi profunda... [p.2] ... et diuinum. Quia ascensus, etc. Sermo 2us. -Tu quis es. Io.1 [, 19]. -Expedita una questione qua statum nostre condicionis requisuimus, nunc de hiis, que infra nos sunt seruato ordine requiramus... [cf. Schneyer RLS I p.719] [p.4] 3us sermo. -Tu quis es. Io.1 [, 19]. -Expeditis utrumque interrogacionibus tam de nobis quam de hiis que infra nos... [Schneyer I,719] [p.6] 2us sermo. -Ortus est sol. Ps.[103, 22]. -Dicit Gregorius: Magna legentium debet esse discreccio... [Schneyer I,719] [p.9] In die Natiuitatis Domini. -Apparuit gracia Saluatoris Dei nostri omnibus hominibus. Thy.2 [Tit.2, 11]. -Apostolus non ingratus Dei [gratie] quam accepit... [Schneyer I,719] [p.11] Sermo 2us de Natiuitate. -Verbum caro factum est et ha[bitavit] in nobis. Io.1 [, 14]. -In huius verbi propositi occasione 4or per ordinem sunt dicenda... [Schneyer I,719] [p.20] Sermo 3us de circumcissione. -Postquam consumati sunt dies 8 ut circumcideretur puer, vocatum est nomen eius Ihesus... [Luc.2, 21]. -Verbum abreuiatum sed in sententia profundatum... [Schneyer I,720] [p.36] Sermo secundus. -Honorabile connubium est chorus immaculatus. Ad Heb.14 [recte: 13, 4]. -In hiis verbis instruimur quomodo Deus debeat rehonorari. Hoc enim propriissime agitur per thorum immaculatum... [Schneyer I,720] [p.75] Sermones de quadragesimali. [caput de consilio et praecepto] -Consilium ut dividitur[?] contra preceptum est persuasio boni melioris ad quem non tenemur... [p.78] -Sanctificare ieiunium. Johel 1 [, 14]. -Dicit Gregorius: Sanctificare ieiunium est adiunctis aliis bonis dignam Deo abstinentiam carnis ostendere... [Schneyer I,722] [p.88] De conuersione. -Conuertimini ad me in toto corde... Johel 2 [, 12-13]. -Dicit Bernardus: Quid sibi wult, dilectissimi... [Schneyer I,722] [p.91] De 12 uirtutibus. -Si reuersus fueris ad Omnipotentem edificaberis... Job 22 [, 23-8]. -Propositis in sermone priore duobus membris et uno... [Schneyer I,722] [p.107] De contricione. -Quantum debes Domino meo. Luc.16 [, 5]. -Salutis initium et principium graciae est... [Schneyer I,722] [p.129] Dominica prima in 4 [quadragesima]. -Hortamur vos ne in vanum gratiam Dei accipiatis. [2] Cor.6 [, 1]. -Dicit Augustinus: Quanto aliquid saluti nostre est salubrius institutum, tanto per



aduersarium nostrum... [Schneyer I,724] [p.158] Sermo 4us de dominica 3a. -Assumit alios nequiores se. Lu[c].XI [, 26]. -Dicit sanctus Augustinus: Sicut non vidi meliores quam qui in ordine profecerunt... [Schneyer I,724] [p.173] Dominica de passione Domini. -Amen, amen dico vobis, si quis sermonem meum seruauerit, mortem non gustabit in eternum. Io.8 [, 51]. -Hec verba nobis tria insinuant. Primo firmissime promissionis certificationem... [Schneyer I,725] [p.191] Sermo 4us in die palmarum. -Plurima autem turba. Mat.21 [, 8]. -Expedito uno sermone in quo Domino ingredienti in sanctam ciuitatem... [Schneyer I,725] [p.195] Sequitur sermo 8 operibus Domini... et primo de die palmarum. -Pater meus usque modo operatur et ego operor. Joh. [5, 17]. -In hiis verbis Dominus Ihesus Christus duo tangit... [Schneyer I,725] [p.199] In cena Domini. -Tercio anno imperii sui Aswerus rex grande fecit conuiuium cunctis principibus... [Est.1, 3-5]. -Hec verba in Hest. c.I posita possunt ad cenam... [Schneyer I,726] [p.213] In die parasceue[?] de passione [Schneyer feria 5 in coena Domini]. -Recordare paupertatis mee et transgressionis mee, absentii et fellis. Tren.3 [, 19]. -Cum omnia genera passionum in tribus differentiis includantur... [Schneyer I,726] [p.221] Sermo 4us in parascepe[?, Schneyer feria 6 in parasceve]. -Egredimini et videte filie Syon regem Salomonem... Can.4 [recte: 3, 11]. -Dicit Augustinus: Omnia que de Salomone dicuntur... [Schneyer I,726] [p.224] -Ihesus clamans voce magna emisit spiritum [Mat.27, 46]. -Nota 4or sunt notanda in hoc ewangelio. Primo quare Dominus in ligno potius mori voluit quam per ferrum vel ignem vel alio instrumento... [podobne sermo s. Bonauenturae, Schneyer VII,605] ...><... Sermo de passione Christi. -Tristis est anima mea usque ad mortem [Mat.26, 38 vel Mar.14, 34]. -Istud verbum dixit Christus tribus vicibus specialissimis suis secretariis... si filius est nobilior matre et contra sua congregacione [Schneyer brak]//

Cf. Schneyer RLS I p.716-26 (i jak przy kazaniach; ze Schneyerem sprawdzono tylko niektóre kazania). Ed.: Strasburg 1484 (cf. GW 7410, etc., Inc.Pol. 1686).

p.229-230 vacuae

**Fasciculi:**  $1^{2+2}(1-8)$ ;  $2^{5+5}(9-28)$ ;  $3^{6+6}(29-52)$ ;  $4^{1+3}(53-60)$ ;  $5-9^{6+6}(61-84)$ ;  $66+6(85-108)$ ;  $76+6(109-132)$ ;  $8(10)^{6+6}(133-156)$ ;  $96+6(157-180)$ ;  $10^{5+5}(181-200)$ ;  $11^{5+4}(201-218)$ ;  $12^{3+2}(219-228)$ . Podział na składki nie zawsze pewny, szczególnie niepewna 4 składka. Stara foliacja atramentem, zaczyna się od 30 i kończy na nr 69 (obecna p.57) i obecna paginacja ołówkiem. Na p.133 kustosz decimus, p.157 kustosz undecimus. Przed p.1 mogło być i 30 wyrwanych kart, po p.18 chyba wyrwane 2 karty (brak tekstu, cf. notę na p.18), po p.52

wyrwane karty (widać duże resztki dwóch i mały fragm. trzeciej karty, wg starej foliacji brak 7 kart), po p.212 wycięta jedna karta. Rkps był kiedyś grubszy, klamra spinająca go objęłaby więcej kart. Rozdarcie p.142 u dołu.

**Scriptura et ornamenta:** jedna ręka, w dwóch kolumnach. Marginesy atramentem, rubrykacja, tytułiki rubro. Niekiedy wskazówki dla rubrykatora (nie całkiem ich przestrzegał), także w inicjałach są literki-reprezentanty dla rubrykatora, np. p.82, 155 "3<sup>us</sup> de eo[dem]", 179, dół p.213. Małe zielone inicjałki obramowane czerwono.

**Notae et glossae:** na p.18: "hic deficiunt duo folia, que require ea in aliis Soccis, quia plures hic habuntur in hac bybliothea, nam sunt sermones fratris Socci". Na p.102 notka czytelnika: "1449... post cinerum...". Dopisek-poprawka na p.79 i na dolnym marg. p.203. Niekiedy notki na marg. Wykl. okł. przedn.: "114 feuillets". Na wykl. okł. tyln. ołówkiem ręką antykwariusza(?): "Papier de Ravensborgii[?] (I<sup>e</sup> moitié du 15<sup>e</sup> siècle) Briquet". U góry przy okł. tylnej mały kawałek zapisanego XV(?) w. perg.

**Compactura:** XV w., półskórek, deski, grzbiet z białej tłoczonej we wzory roślinne skórze, pokrywającej także i deski w 1/3 ich powierzchni (być może dawniej skóra pokrywała całe deski). Tłoki ślepe, m.in.: tłok podobny do serca z kwiatkiem, owoc granatu, elementy roślinne, na banderolach wytłoczony napis: "Maria"(?). Okładki różnią się. W grzbiecie 4 zwięzy. Zapięcie na środku: klamerka z mosiężnej blachy wytłaczanej w roślinne wzory oraz pasek skórzany. Dawne zawilgocenia u góry kart i niekiedy (np. 35) na dolnych rogach. Restaurowania papierem przy p.1-7. P.193 nieco krótsza u dołu. P.53 postrzępiona u góry.

**Codicis origo et fata:** Francja(?), rkps pochodzi z dużej biblioteki, był we Francji (cf. notka na wykl. przedn. i p.18). Na p.228 pieczętka: "E. Goldstein". Edward Ludwik Goldstein (1844-1920) był antropologiem i kolekcjonerem, z jego kolekcji przekazano do Muzeum Narodowego w Krakowie rękopisy w r.1908 i 1938, w ich posiadanie wszedł w czasie pobytu Paryżu (cf. PSB 8 p.213; Homecki MNK p.133). Pieczętka MNK m.in. p.3 i 53.

**Bibliographica:** Inwentarz MNK I.

**MNK 529** tzw. Autografy królów polskich, trzy dokumenty średniowieczne.

1. 1495, 21 I, Czernsk. Konrad III Rudy książę mazowiecki wydaje wyrok na korzyść Stanisława Ruczkiego w sprawie domu w Warszawie (oryginał)

Conradus Dei gratia dux Mazouie, Russie, etc. Famosis et circumspcctis preconsuli ceterisque consulibus ac scabinis Warschowiiensibus... Conquestus est coram nobis... Stanislaus Ruczky eclesie Warsz[oviensis] altaris quomodo serenitates vestre resignationem cuiusdam domus in Warszouia apud quendam conciuem Myllusch per ipsum pro ipsius sororem empte impugnant... Ex Czirsko feria quarta ipso die sancte Agnetis virginis anno Domini millesimo quadringentesimo LXXXX quinto. Relacio generosi Martini Oborsky iudicis Czyrnensis.

Karta papierowa, cm 14,5 x 21,5. Pod dokumentem pieczęć opłatkowa Konrada (cf. S.K. Kuczyński, *Pieczenie ksiąg mazowieckich*, Wrocław, Ossolineum 1978 p.375-6, il.65). Na verso pieczęć: "Z daru d<sup>ra</sup> W. Lasockiego 1904" i ołówkiem: "N.I.60003" oraz "Katalog".

**2.** 1485, 18 IX, Kołomyja. Kazimierz Jagiellończyk król polski przyjmuje do służby zaciężnych żołnierzy pod dowództwem Jana Pauki i Jana Łuckiego (oryginał)

Kazimirus Dei gratia rex Polonie... Significamus tenore presencium... quia nobiles Johannem Pauka et Johannem Luczky rolhmagistros [Du Cange, *Glossarium m. et infim. Latinitatis: rothmagistros*] cum comitiua ipsorum... in seruicium nostrum suscepimus... Datum in loco campestri circa opidum Colomya dominica ante festum sancti Mathei anno Domini millesimo quad[ringentesi]<sup>mo</sup> octuagesimo quinto. Creslaus can[cl]l[arius]. Dominus rex per se.

Karta papierowa ze śladami składania, cm 20 x 22. Pod dokumentem resztki czerwonej woskowej pieczęci. Na verso ręką może jeszcze XV w. data "1485", "r[eges]ta", ręką późniejszą "N.72[?]" oraz pieczęć: "Z daru W.W. Wittyga". Wiktor Windyk-Wittyg ofiarował swoje rkpsy Muzeum w l.1901-1913 (cf. Homecki MNK p.133). O zjeździe w Kołomyi m.in. cf. *Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego...*, Warszawa 1883, t.IV p.283.

**3.** 1497, 1 III, Sandomiriae. Jan Olbracht, wyrok w sporze o list pozostawiony u bernardynów w Opatowie przez Annę wdowę po Janie z Rytwian wojewodzie krakowskim (oryginał)

Johannes Albertus Dei gratia rex Polonie... Significamus tenore presencium... quomodo vertente coram nobis... inter... Nicolaum de Curozwanki castellanum Siradiensem ex una et Nicolaum de Pilcza parte ex altera... controuersia occasione quarundam litterarum per... Annam relictam olim... Johannis de Rythwianii pallatini Cracouiensi apud religiosos fratres de obseruancia ordinis sancti Francisci in Opathow repositarum... Ea... frater gwardianus de eadem Opathow... asseruit se... audiuisse quia ipsa Anna... comisisset ipsas literas non alteri

quam in manus sororis ipsius consortis... Johannes de Pylcza pallatini Sandomiriensis. Nos itaque... decreuimus... quod ipse gwardianus... literas prefatas dare debet... illi cui prefata Anna commisserat... Datum Sandomirie feria quarta ante dominicam Letare anno Domini millesimo quadringentesimo<sup>o</sup> nonagesimo septimo... Commissio propria Regie Maiestatis.

Karta papierowa ze śladami składania, cm 28 x 22,5. Pod dokumentem resztki małej czerwonej pieczęci. Na verso pieczętka MNK.

Rkps zawiera ponadto dokumenty z późniejszego okresu: Aleksandra Jagiellończyka 4a,b; Zygmunta I Starego 5a,b, 6, 7, 8; Zygmunta Augusta 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15; królowej Bony 16 i Anny Jagiellonki 17, 18, 19.

**Bibliographica:** Inwentarz MNK I.

**MNK 539/11** 5 kart (w tym dwie podwójne) średniowiecznych perg. użytych na oprawy, większość z żółtą nalepką z numerem akt

#### 1. Mszał (fragm.)

[tytuliki rubro:] mitte particulam in calicem dicens... osculando altare... Antequam communices inclina te dicens: Domine Ihesu Christe fili... Sumendo Corpus...

Karta perg. ze śladami składania, XIV(?) w., cm 34,5 x 25. W dwóch kolumnach, tytuliki rubro, czerwone i niebieskie inicjałki, niebieski krzyżyk. XV w. notka: "anno Domini millesimo [...]". Późniejszy XVI w. napis, zapewne tytuł akt dla których ta karta stanowiła oprawę: "Manualia cont. pub. quorum 3". Perg. przybrudzony, pogięty i pofalowany, z ubytkiem na dole (wielkości 4 na 5 cm), służył jako okładka dla cienkich akt (może dla dutki). Żółta nalepka-numer akt: "95". Nr inwentarzowy Muzeum Narodowego w Krakowie: N.I.163437.

#### 2. Biblia (fragm.): Dan.11, 13-21, cum Hieronymi Stridonensis Commentario (cf. ed. PL 25, 562-5) et cum glossa interlineari

Karta perg., XIII(?) w., cm 35 x 25. Tekst w dwóch i trzech kolumnach, tekst Daniela większymi literami. Liniowanie i marginesy. Nakłucia do liniowania na marg. Żywa pagina: DA NI [=Daniel]. Dwie poprawki średniowieczne na marg. Żółta nalepka: "3" lub: "5".

Napis: "Manuale quartae partis Reipublicae Anni 1570. In anno 1571 exactę. Per Generosum dominum Hiacinctum Młodzieiowski notarium supremum Thesauri Regni, etc.". Na górnym marg. XVI w. napis: "Septimo anno despondet filiam regi Salomoni adolescenti data huic dotis nomine Syria et Judea". Bardzo podobny napis i tą samą ręką w rkpsie MNK 1041/2. Czerwonym ołówkiem: N<sup>o</sup> 52. N.I.163428.

### 3. Traktat o Mszy św.(?) (fragm.)

//eset nugacio et superfluerent verba illa. Secunda vero premittitur omnibus aliis ewangelys et dicitur s[equenci]a... [col.a u dołu] Sane mulier eciam abbatissa non debet legere ewangelium, licet enim Beata Virgo dignior et excellencior omnibus esset Apostolis... [col.b] De symbolo. Ewangelio lecto mox cantatur alta voce illud symbolum, Credo in unum Deum, etc. quia enim corde creditur ad iusticiam, ore autem confessio sit ad salutem... [strona zaklejona] [...] et bene quasi diceret verum est quod in ewangelio dictum est, quod est contra quosdam hereticos qui lecto ewangelio quasi contradicentes dicunt, falsum est... omnia et singula ex lege sumuntur. Legitur enim in principio Neemie quod... in libro legis Dei distincte[?] et aperte ad intelligendum omnis vero populus eleuantes manus suas adorauerunt proni ad terram...

Karta perg., XV w., cm 48,5 x 32. Jedna ręka, pismo w dwóch kolumnach, rubrykacja. Karta służyła jako okładka, druga strona była przyklejona zapewne do makulatury usztywniającej, stąd pismo gorzej widoczne, resztki kleju i papieru. Żółta nalepka: "91" na dawnym grzbiecie. Źle widoczny numer czerwonym ołówkiem "<?>357". Na marg.: "Con. sp<irit>ualium episcopatus Posn. 1561". N.I.163429.

### 4. Tekst prawniczy cum commentario (fragm.)

[f.1] ...Ne aliqui dubitationem sollicitam excitantes in dubium reuocent an officium inquisitionis... Ut officium inquisitionis... [f.1v] Ut commisi nobis officii debitum... [f.2] Contra christianos qui ad ritum transierunt vel redierint iudeorum eciam sibi redeuntes dum erant infantes aut mortis metu... Inquisitores heretice prauitatis ab apo[stolis] se seu alio vel aliis quibuslibet deputati... [f.2v] Ut inquisitionis [2 x] negocium contra hereticam prauitatem... Cum secundum leges ciuiles nepharias nature contrariasque incestas nupcias contrahens eo ipso...

2 złożone karty, perg., XIII(?) w., cm 44,5 x 59,5 (po rozłożeniu). Dwie ręce, jedna w tekście głównym, który w 2 kolumnach, druga w glossie dookoła tekstu głównego, mniejszym pismem. Arkusz zagięty ze wszystkich stron, razem z tekturą stanowił okładkę akt. Napis XVIII(?) w. z tytułem tych akt: "Pomeraniae districtus. Palatinatus. Registr poborowy. W<sup>two</sup> Pomorskie". Żółta nalepka: "106". N.I.163431. Otwory w grzbiecie na zeszyte akt. Wewnątrz ślady kleju. Pieczętka: "Z daru K. Marcinkowskiego".

oraz nieśredniowieczne:

5. Ewangeliarz lub minieja(?)

Mat.20, 1-16, 13 Otcia Nikifora Jewangielija Diekabria 6... Łuk.1, 22-35. Nad inicjałem napisy: 17 Jewangielija Nojabria 2..., 23 Jewangielija Diekabria 6..., 25 Błagowieszczenije Swatya Bogorodica na zautra...

2 złożone karty, perg., XVII w., j. ruski, cm 22 x 34 (rozprostowane). Pismo w dwóch kolumnach, marg. i liniowanie rylcem. Napis ołówkiem: "okładka rękopisu Genealogia Dostoinskich". Z boku ślady laku. Ozdobny pleciony inicjał czarny i czerwony. Karta użyta na okładkę cienkiej książki. N.I.163430. Opis sporządziła Barbara Żulińska.

**Compactura:** karty przechowywane w kopercie.

**Codicis origo et fata:** Kazimierz Marcinkowski (XIX w.) naczelnik Archiwum b. Komisji Przychodów i Skarbu, jego zbiory przekazane do Muzeum w 1903 r. (cf. Homecki MNK p.131, 133).

**Bibliographica:** Inwentarz MNK I.

**MNK 553/93** w oprawie średn. pergamin

Rejestry komór celnych

Iutroszyn Q a. 1605, Quartalis secundi. Obok rubro stary numer "47".

W oprawie użyto fragm. rkpsu liturgicznego, mszału(?) na pergaminie, być może z XIV w. sądząc po sposobie pisania litery "a". Aby przedłużyć oprawę użyto także inny fragm. z innym krojem pisma, z tego lub innego rkpsu, również wyglądający na XIV w.

Na wyklejkach fragm. hiszpańskiego druku.

Tekst liturgiczny z rubrykami, inicjałkami czerwonymi i niebieskimi oraz rzadką rubrykacją, z liniowaniem atramentem. Tekst doklejony z dość rzadkimi rubrykacjami.

### **MNK 1011a** m.in. fragm. mszału

Missale fragm. na dominica 3 Quadragesimae: tractus, Luc.11, 14 oraz 11, 21-23; secreta; communio; 4 Reg.5, 1-4.

Złożona karta, perg., koniec XV lub pocz. XVI(?) w., cm 17 x 27 (po rozprostowaniu). Brak nutacji, 2 kolumny z dużymi marg., marginesy i liniowanie wyblakłym brązowym atramentem, proste inicjały, zielony, czerwony oraz niebieskie. Karta po zgięciu użyta jako okładka do akt, których tytuł na niezapisanej części karty: "Solutio salarior[um] et diariorum septim[?] Aulae Serenissimi Sigism[undi] III Regis ad futura soluc[i]one] Lublin[i] A<sup>o</sup> 1590". Na dole: "VI" zapewne nr składki i sygn. ołówkiem: "MNK VIII R. 2251". Karta z teki Aleksandra Wejnerta (Weynerta, 1809-1879), pochodzi ze zbiorów Wacława Lasockiego (1837-1921).

### **MNK 1041** fragm. rkpsów liturgicznych, makulatura z dawnych okładek

1041/1. Graduał, fragm. na święto św. Katarzyny(?)

Karta perg. (dolna część), XV(?) w., cm 17,5 x 22,5, 1 kolumna. Czerwone inicjały. "...Sequencia. Gaude chorus hac in die dulcis melos symphonie voce dando mutua alleluya..." (wg Analecta hymn. 10135 mogłaby to być sekwencja na święto św. Katarzyny). [na odwrociu:] "...Hec in annis iuuentutis sancte iugum seruitutis in defessa sustinens...". Notacja quadrata na 4-o linii, z boku dopisana przy "Alleluya" oraz nad "conformetur" notacja rombowa. Ślad zgięcia, karta została użyta na oprawę książki "St Paul de Fourqui[?] 1675". Niebieskim ołówkiem: "Dar p. Cerchy" (Stanisław Cercha, cf. o nim M. Kocójowa [in:] Rozprawy i Sprawozdania Muzeum Narodowego w Krakowie, t.XI, Kraków 1976 p.171). MNK VIII R 9008.

1041/2. Graduał, fragm. z prefacją

Karta perg., XV(?) w., cm 34,5 x 24,5. "...Sursum corda... [verso] ...Hec sunt enim festa paschalia in quibus verus ille agnus occiditur...". Notacja quadrata na 4-o linii. Duże marg. Niebieskie i czerwone inicjały. Ślady zgięcia, karta była bowiem później oprawą. Na marg. tytuł: "Manuale quartae partis Reipub. annorum 1567 et 1568 in anno 1569 exacte[!]. Per generosum dominum Hiacinctum Młodzieiowsskii notarium Thesaurii Regni supremum" (napis tą samą ręką i bardzo podobny w rkpsie MNK 539/11 poz.2). Pieczęć: "Z daru [Marcinkows?]kiego" (cf. rkps MNK 539/11 poz.2). Pozostałość żółtej nalepki, podobnej jak w MNK 539/11, ale brak numeru. Wskazuje to na Kazimierza Marcinkowskiego jako na ofiarodawcę. Marcinkowski (XIX w.) był naczelnikiem Archiwum b. Komisji Przychodów i Skarbu, jego zbiory przekazano do Muzeum w r.1903. MNK VIII R 9008.

1041/3. Graduał, m.in. fragm. Sanctus et Agnus Dei

2 karty (arkusz), perg., XV(?) w., cm 39 x 32 (po zgięciu). f.I. Notacja quadrata na 4-o linii. Nr inwentarzowy: MNK VIII R 10864.

1041/4. Antiphonarium (fragm.)

3 karty perg., połowa lub 2 poł. XIV w., cm 41,5 x 28,5. Małe czarne inicjałki w tekście. Duże iluminowane inicjały roślinne z wicią na początku każdej karty. Zapis muzyczny: notacja quadrata na 4-o linii. Mimo cech włoskich dekoracji karty pochodzą ze środkowej Europy (informacja B. Miodońska). Napis ołówkiem na każdej karcie: "Z depozytu Konopki" (Roman Nowina-Konopka). MNK VIII R 10863.

1 karta. Fragm. na 1-szą niedzielę Adventu

"<A>spiciens a longe. Ecce video Dei potenciam venientem et nebulam totam terram regentem [albo: tegentem]...". Późniejszy dopisek na dole: "Ad Magnificat. Pro festo Sancte Trinitatis...". Inicjał iluminowany "A", z wicią odchodzącą od niego na trzech marg.

2 karta. Fragm. na Boże Narodzenie.

"Celi enarrant. a[ntiphona] versus. Diffusa est gracia in labiis tuis... Responsorium. De Virgine nasci dignatus est ut hominem perditum ad regna celestia...". Inicjał iluminowany "H".

3 karta. Fragm. in Epiphaniam

///"sancta eius. Ps. Afferte. Antiphona. Fluminis impetus letificat alleluia ciuitatem Dei alleluia... Hodie in Iordane baptizato Domino aperti sunt celi...". Inicjał iluminowany "H".



1041/5. 3 perg. karty (jedna to złożony arkusz - fragm. składki), XIV(?) w. Karty z różnych ksiąg, perg. bardzo zabrudzony

1. Missale fragm. może na feria 3 post dominicam 3 Quadrag.

Karta, cm 32 x 23,5, w 2 kolumnach. Completorium, offertorium. "Secundum Matheum [18]. In illo tempore respiciens Ihesus...". Litery "M.II" - stara sygnatura(?). Na małej czerwonej karteczce sygnatura "8722/a". MNK VIII R 9150.

2. Antiphonarium(?)

Karta, XIV w., cm 32,5 x 23. "[Ps.73, 1]. Ut quid Deus repulisti... iratus est furor tuus super oves pascue tue. Euouae... versus. Quoniam Deus magnus...". Notacja muzyczna neumatyczna metzka na pięciolinii (o ile to nie 4-o linia i linia pod tekstem !). Tekst w 1 kolumnie. Inicjały niebieskie i czerwone. Stara sygnatura: "1608 MM". Na małej czerwonej kartce sygnatura "8722/b".

3. Antiphonarium(?)

Arkusz postrzępiony ze wszystkich stron, po rozprostowaniu cm 32 x 45. "Eadem mensa... [rubryka:] Marie[?] Magdalene[?]. [ost. karta:] in natiuitate Marie virginis... habitas [...r?] in celo..." (bardzo źle widać nawet pod lampą UV). Inicjały niebieskie i czerwone. Notacja muzyczna rombowa gotycka na 4-o linii. Na dole dopisany wiersz z notacją rombową przypominającą jednak nieco metzką, na 4-o linii. Zapewne tytuł księgi której stanowiła oprawę: "Pro ooIII[?]..."

1041/8. 14 większych kartek oraz kilkanaście małych fragm. bardzo zniszczonych, większość to karty papierowe z rkpsów liturgicznych, z zapisem nutowym, użyte na wyklejki. Bez pieczętek. Wśród nich średniowieczne.

1. Kazania de vitiis(?) (fragm.)

2 karty perg., użyte na wyklejki, XIV(?) w., cm 19,5 x 14. 1 karta: "...Mat.16 [, 19] tibi dabo claves...". 2 karta: "...cum stabitis ad orandum [Marc.11, 25]... aut potius ad orandum pro se ipsis sicut iste publicanus... nec oculos ad celum...". Tekst w 2 kolumnach. Na dole 2 karty: "sermo III<sup>us</sup>". MNK R 6230.

2. Antiphonarium(?), fragm. może na Advent lub Zwiastowanie

Drobny, bardzo zabrudzony fragm. perg.(?), XV(?) w., cm ca 5 x 17. "...per angelum. <Angelu>s missus est. Concipies et paries [Iudic.13, 3; Luc.1, 31] Deum pariter et hominem ut benedicta...". Z notacją muzyczną (inna niż metzka i neumy cheironomiczne, zapis nutowy

bez linii(?), na jednej czerwonej linii, widać też linie rylcem, zapewne dzielą one stronę na wiersze.

oraz nieśredniowieczne:

1041/6. Antiphonarium (fragm.)

XVII-XVIII w., 29 kart papier, jedna vacua, inna vacua na verso, zaczyna się: "Commune sanctorum in natali Apostol. et Evang. Ad Mag...". [2-gi fragm.] "Na pierwszy dzień krzyżowy antifony...". [3 fragm.] "Festa Augusty...". Ozdobniejsze inicjały piórkiem, kolorowane.

1041/7. Antiphonarium (fragm. wstępu)

2 karty, papier, kopia druku, Cracoviae r.1645. MNK VIII R 7900.

**Compactura:** luźne karty.

**Bibliographica:** Inwentarz MNK I.

MNK **1049** Niderl. XV koniec. membr. et chart. cm 28,5 x 21,5. p.242.

p.1-232: Boec der ewygher wysheit (Liber de aeternali sapientia, dialogus discipuli cum sapientia divina)

-Gheuoelt van den heer in goetheden ende in simpelheit des herten soect hem want hy wort gheuonden van dien die hem met en becoren maer hy openbaert den ghenen die betrouwen hebben in hem. Die godlike wysheyt heuet menichuoudeliken een in veel manieren. Wylneer inden beghinen de heiligen kerken gheopenbaert... [p.8] Hier beghint die tafel van desen boec der evvijgher wijsheit. Die eerste materie deses boecs is die duerbaer passie Christi... [p.9] Cap. primum. -Dese heb ic ghemint een wt[?] ghesocht van miinre[?] ioucheit[?] een ghesocht my te nemen tot eure brunt... [p.143] Een gheleyt totten hemelschen Jherusalem. Amen. [nizej dopisek ręką pisarza] Augustiin die heylighe man seyt Cristus dede of die sonden die wy doen een ghedaen hebben een sellen doen...

[p.144 liber II] Dit sun die capittelen des anderen boecs. Dat eerste capittel vander wonderliker menichuondicheyt der leraeren ende der discipulen... [p.145 text] -Een vlytich[?] ernstich discipel der vvijsheit was soekende vvijsheit der onder ende ondersochte die lere der gheproefder[?] vermaerder man ...><... [p.231] Also dat sy in gheeeure vvijs van haestiger een

ouersieure een onghesa ter doot beuangen en worden. [p.232] O Heer doet hem dese gracie... die mitten Vader een den Heilighen Geest leuet ende regneert een god evvelike sonder eynde. Amen.

p.233-242 vacuae ze schematem

**Fasciculi:** 1<sup>1+4+5</sup>(1-20); 2<sup>5+5</sup>(21-40); 3<sup>6+5</sup>(41-62); 4-6<sup>5+5</sup>(63-122); 7<sup>5+6</sup>(123-144); 8-11<sup>5+5</sup>(145-224); 12<sup>5+4</sup>(225-242). Papier i perg. np. p.143-146 pergamin, p.147-152 papier, p.153-156 perg., p.157-162 papier, etc. Przed p.11, 31 zszywki. Przed p.5 wycięta karta, przed p.19 wycięta karta perg. (zapewne 2-a część p.1/2), przed p.59 wycięta karta perg. (2-a część?), przed p.125 wycięta karta. Na dole sygnatury kart i reklamanty. Stara foliacja u góry rubro, w opisie używana ołówkowa paginacja.

**Scriptura et ornamenta:** jedna ręka, w dwóch kolumnach. Tytuliki rubro. Marginesy brunatnym atramentem, proste czerwone i niebieskie inicjałki. Na p.1 iluminowany złotem inicjał "G" wypełniony elementem roślinnym na niebieskim tle. Dookoła litery liliowe ramki, kolorowy słupek z wicią na dolnym i górnym marg. Na p.145 inicjał "E" z wicią dość podobnie zdobiony. Gdziegdzie widać przy inicjałach reprezentanty - wskazówki dla rubrykatora oraz przy "wijsheit" i "discipel" np. p.190. Na p.1 piórkiem rysunek głowy.

**Notae et glossae:** na p.1 (karta ochronna) ręką XIX w.: "Opus St. Augustini, Germania, XV saeculi". Nieliczne notki i poprawki. Przy p.219 krótka notka na pasku papieru: "Item dit 1 boeke mit groot bladen...".

**Compactura:** XV w., grube, profilowane deski. Brunatna skóra zdobiona krzyżującymi się liniami. W grzbiecie 5 zwięzów, zachowana górna kapitałka. Ślady po guzach ochronnych i dwóch spinających paskach skórzanych. Rzemyki z węzełkami jako wskaźniki tekstów (jeden luzem przy p.169). Rkps zawilgocony u dołu, butwieją dolne części niektórych kart. Wyklejki (grube i sztywne) z podwójnie sklejonych kart perg.

**Codicis origo et fata:** Niderlandy. Z Muzeum Przemysłowego w Krakowie. Na wykl. okł. przedn. nalepka MNK z nr "17.326.XIV A l.dz.124".

**Bibliographica:** Inwentarz MNK I.

**MNK 1050** Lat. XV 2 poł. membr. cm 21 x 16. f.68 +V.

f.1-65v: Gregorius I papa, Regulae pastoralis liber

[f.1-2 index capitulorum] In Christi nomine. Amen. Incipiunt capitula in libro pastorali capitulum I. Ne venire imperiti ...><... vita vel predicatio extollat.

Expliciunt capitula. Incipit liber regule pastoralis beati Gregorii pape ad Johannem archiepiscopum Rauennatem.

[f.2v] Incipit liber primus. [prol.] -Pastoralis cure me pondera fugere delitescendo voluisse, benigna, frater carissime ...><... locutionis nostre ianua repellantur. [f.3 textus] -Nulla ars doceri presumitur, nisi intenta prius meditatione discatur ...><... tui me meriti manus leuet. Amen. Explicit pastorale beati Gregorii pape.

Cf. E. Dekkers, Ae. Gaar, Clavis patrum Latinorum, Steenbrugis 1995, nr 1712. Ed.: PL 77, 13-128.

f.66-67v et 68v vacua cum schemate

**Fasciculi:** 1-6<sup>5+5</sup>(1-60); 7<sup>4+4</sup>(61-68). Reklamanty.

Pergamin w dobrym stanie, dosyć cienki, niekiedy przybrudzony po brzegach, w kartach kilka dziurek po szkodnikach.

**Scriptura et ornamenta:** dwie(?) ręce, zmiana(?) na f.44, w jednej kolumnie, duże marg. (w zasadzie niezaznaczone atramentem poza kilkoma kartami), liniowanie wierszy słabo widocznym brunatnym atramentem. Proste inicjałki piórkami, przy nich niekiedy reprezentanty-wskazówki dla rubrykatora. Znaczki akapitowe w postaci ukośnych dwóch kresek do f.57 i na f.60v. W spisie rozdziałów na początku litery i nry kart rubro. Liczne podkreślenia. Numeracja rozdziałów na marg. Opustki na nieodczytane wyrazy, np. f.35, 43.

**Notae et glossae:** kilka notek i poprawek na marg. Na f.68 widać wymazany napis: "Dominus N... manuscripta[?]. dignos...". Późniejsze marginalia. Dość liczne poprawki, niekiedy zaznaczone jakby literami "al", np. f.22, 35v. Razury np. f.3v.

**Compactura:** XVIII w., jasnobrązowa skóra z wyciśniętą wzdłuż brzegów okładek bordiurą z tłoczonych pomalowanych na czarno stylizowanych gałązek roślinnych. W grzbiecie wytłoczone na ciemno między związami elementy roślinne. Wyklejki z introligatorskiego papieru w "różowo-biało-niebieski marmurek". 3 antefolia (2 papierowe i 1 z białego perg.) oraz 2 postfolia papierowe.

**Codicis origo et fata:** Italia. Należał do hr. D. Boutourlin'a. Jego exlibris na wykl. okł. przedn. i o nim również na dołączonej karteczce z Muzeum Przemysłowego. Prawdopodobnie to Dymitr Buturlin (1763-1829), po jego śmierci biblioteka została sprzedana na licytacji w Paryżu (cf. Wielka Encyklopedia Powszechna Ilustrowana, Warszawa 1893, IX p.842). Ale był też Dymitr Buturlin, dyrektor Cesarskiej Bibl. Publicznej w Petersburgu (1790-1849, cf. Encyklopedia Orgelbranda 4 p.707; Wielka Encyklopedia, op.cit., IX p.842). Potem książka znalazła się w Muzeum Przemysłowym w Krakowie. Wg karteczki z tego Muzeum dołączonej do rkpsu są to Reguły kapłańskie "papierza[!] Grzegorza Świętego do Jana arcybpa Rawenny". Nalepka muzealna z sygnaturą na wykl. okł. przedn.

**Bibliographica:** Inwentarz MNK I.

**MNK 1051** luźne karty, wśród nich kilka średniowiecznych

1051 a: dokument perg. Pawła z Bogumiłowic i Jakuba z Boturzyna. 2 XI 1422

Cf. Tomaszewicz, Kraków 1992 p.5-6 nr 12.

1051 c, d.: Psalterz (fragm.)

1051 c. 2 karty, Ps.113, 4-18; 114; 115; 116, 1.

1051 d. 2 karty, Ps.118, 50-66, 98-114.

2 złożone karty, perg., XIV w., łac., cm ca 21,5 x 14,5. Francja północna. Jedna ręka, w jednej kolumnie. Niebieskie i złote inicjałki kaligraficzne i malarskie na filigranie na przemian czerwonym lub niebieskim rysowanym piórkiem. Jako przerywniki tekstu służą przedstawienia różnych zwierząt i postaci ludzkich, "mają motywy antropo i zoomorficzne, typowe dla iluminatorstwa północnofrancuskiego od 2 poł. XIII w." (uwaga B. Miodońskiej na dołączonej kartce). Na marg. nakłucia do liniowania, w perg. każdej składki po jednej dziurze, w składce c: w kształcie serca, w d: mniejsza i oprócz tej dziury jeszcze rozcięcie na marg. 1 karty.

1051 b: dokument perg. papieża Innocentego XII. 8 III 1697, cf. Tomaszewicz p.101 nr 226.

1051 e i f nieśredniowieczne, cf. Inwentarz MNK.

**Compactura:** zbiór luźnych kart, fragm. z gazet, bez oprawy.

**Codicis origo et fata:** dar Henryka Bukowskiego, antykwariusza i bibliofila ze Sztokholmu w r.1896 dla Muzeum Przemysłowego w Krakowie.

**Bibliographica:** Inwentarz MNK I.

**MNK 1124** Lat. 1449-1450. chart. cm 26,5 x 19. p.444 + f.II.

1. p.1-61: Problemata de partibus humani corporis ex variis Aristotelis et aliorum philosophorum codicibus

Secuntur problemata de natura hominis et membrorum que sic incipiuntur.

-Omnes homines naturaliter scire desiderant, scribit ph[ilosoph]orum princeps primo Methafisice, cuius potest talis reddi causa... [p.8] Secuntur problemata de capite. Primum probleuma. Quare caput sit rotundum. Respondetur quia hec figura est aptissima ad capiendum... [p.57] Cognitis et solutis quibusdam probleumatibus de partibus humani corporis ex variis Aristotelis et aliorum philosophorum codicibus abstractis et collectis hic consequenter alia problemata generalia restat soluenda ...><... ut ipse Joseph et multi alii de Deo glorioso habuerunt sompnum cui siquidem tocus universi conditori filioque Virginis illibate condigna ac origina laus et gloria ingensque graciaram accio sit nunc et semper per infinita secula seculorum. Amen. Expliciunt naturalia seu problemata Aristotelis de partibus humani corporis et finita die secunda post festum omnium Sanctorum [3 XI] sub anno Domini M<sup>o</sup> CCCC<sup>o</sup> XL<sup>o</sup> IX<sup>o</sup>, etc. Petrus tunc in zuppa Sol presidens feria quinta [9 IV] infra octauas Pasche anno M<sup>o</sup> CCCC<sup>o</sup> quinquagesimo.

Cf. Thorndike, Kibre, Catalogue nr 986; Kataloge der Stadt und Universitätsbibliothek Frankfurt am Main. Die Handschriften des Dominikanerklosters (Praed.) und des Leonhardstifts in Fr. a.M. beschrieben von G. Powitz, Bd 2/I, Frankfurt a.M 1968 (Praed. 44, 271-90); Schum, Erfurt p.235 (338 f.121-129); Aristoteles Lat. II p.1146 nr 1684. Idem textus rkps BJ 1897 f.240-297, BJ 2016 f.188; BJ 2110 p.337. Ed.: GW 2454-2461, 2468-2477 (Inc.Pol. 526-530).

2. p.63-184: Marco Polo, De conditionibus et consuetudinibus orientalium regionum. Tr. Franciscus Pipinus.

Incipit prologus in librum domini Marci Pauli de Veneciis de condicionibus et consuetudinibus orientalium regionum et de potencia grandis kaan Tartharorum. Rubrica ut infra.

-Librum prudentis ac honorabilis fidelisque viri domini Marci Pauli de Veneciis de condicionibus et consuetudinibus orientalium regionum ab eo in wlgari fideliter editum et conscriptum compellor ego frater Franciscus Pipinus de Bononia ordinis Predicatorum a plerisque patribus et dominis meis veridica et fideli translacione de wlgari in latinum reducere... [p.64] Capitula primi libri. Qualiter et quare dominus Nicolaus Pauli de Veneciis et dominus Marcus... [p.66] De monachis quibusdam ydolatriis. Capitulum LXII. [Textus] Qualiter et quare... c.1. -Tempore quo Baldimus[!] princeps scepra Constantinopolitani imperii gubernabat ...><... qui inde post modum ad diuersas regiones et provincias deferuntur, etc. Explicit liber tercius et ultimus domini Marci Pauli de Veneciis de condicionibus et consuetudinibus orientalium regionum anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo in monte Pessulano pauper Paulus infra octauas Pasche [9 IV(?) ut supra]. Amen.

Cf. Marco Polo, Opisanie świata, wyd. W. Lewicki, Warszawa 1954 p.56, 59. Ed.: Basileae 1532, etc. Idem textus B.Czart. 1310 p.409-499.

3. p.185-226: Leo archipresbyter, Historia de proeliis Alexandri Magni

-Magnus Alexander Macedo vixit ovanter, omnia que fecit uel que sibi et equo subegit... presens liber hic tibi dicit. Capitulum primum. -Sapientissimi namque Egipcii scientes mensuram terrarum atque undarum, maris profunditatem et celestium ordines cognoscentes ...><... vino vel veneno extinctus occubuit, etc. Amen. Anno Domini Millesimo quadringentesimo quinquagesimo feria sexta post conductum Pasche [17 IV], etc. [ponizej rubro:] Allexande[r?].

Cf. Sopko I p.120 nr 86(aa); M. Manitius, Geschichte der lateinischen Literatur des Mittelalters, München 1911, I p.529-31, II p.809-10. Ed.: Die Vita Alexandri Magni des Archipresbyteres Leo (Historia de preliis), hsg. von G. Landgraf, Erlangen 1885 p.29-137 (róznice); GW 876 (non vidi, Inc.Pol. 198).

4. p.227-443: Guido de Columna, Historia destructionis Troiae

Incipit prologus super hiistoria destruccionis Troye compositus per Yudicem Gwidonem de Columpna Mesanensi, etc.

-Licet cottidie vetera recentibus obuiant... narrationis seriem accedatur. Explicit prologus incipit liber primus... -In regno Thesalie de predictis, scilicet prouinciis ...><... ne autem eius veritas incognita remaneret, ad presentis operis perfeccionem efficaciter laboraui. Factum est autem presens opus anno Dominice Incarnacionis Millesimo ducentesimo octuagesimo septimo eiusdem prime indicionis feliciter. Amen. Explicit liber [skreślone: de causa et] de casu Troye finitus anno Domini Millesimo quadringentesimo quinquagesimo sabbato in vigilia Sancti Spiritus [23 V]. Amen.

Cf. Sopko II p.105-6 nr 263(a). Ed.: H 5502-5528 (Inc.Pol. 1663); ed. Griffin, 1936 (non vidi).

5. p.444: Nota e Vincentio Bellovacensi (Speculum historiale?)

-Ista que secuntur tracta sunt ex Vincencio. -Notum quod sicut habetur ex hiistoria Francorum, quod tempore Ayath edificata est Troya et stans 187 annis tempore Adon capta est ... >< ... nam duris et grandibus rostris et ungwibus sunt armata, etc. Deo gracias. Amen.

**Fasciculi:** 1-2<sup>6+6</sup>(1-48); 3<sup>4+3</sup>(49-62); 4<sup>6+6</sup>(63-86); 5<sup>6+5</sup>(87-108); 6-8<sup>6+6</sup>(109-180); 9<sup>5+5</sup>(181-200); 10<sup>5+8</sup>(201-226); 11-15<sup>6+6</sup>(227-346); 16<sup>6+3</sup>(347-364); 17-19<sup>6+6</sup>(365-436); 20<sup>2+2</sup>(437-444). Blok książki rozsypuje się, podział na skłładki niepewny, szczególnie 10-tej i 11-tej skłładki. Wydarta karta po p.104 (chyba niezapisana). Na p.250, 298, 322 reklamanty.

**Scriptura et ornamenta:** 2 ręce, jedna Pawła (z kolofonu z p.184) na p.1-226 i p.362-444, inna na p.227-362, w dwóch kolumnach do p.226, potem w jednej. Małe marg. piórkiem. Niekiedy dolne trzonki liter przedłużone na dolny marg. Tytuliki rubro. Czerwone, ozdobne inicjałki rysowane piórkiem. Wskazówki dla rybrykatora widoczne przy wielu inicjałach, np. p.137, 203, 231. Piórkiem postacie przy niektórych inicjałkach, np. p.108, kilka małych wici, np. p.137. Na p.155 inicjał zielony. Postać ludzka w inicjale na p.129. P.1 malowany (kolory zielony, czerwony i brązowy) inicjał "O" z postacią Arystotelesa i z napisem na banderoli "Aristoteles". P.153 wić brązowa i zielona z ptaszkiem przy inicjale "P". Inicjał malowany zielonym i beżowym kolorem. P.159 jasnobrązowy inicjał "P" na zielonym tle z zieloną wicią na pół marginesu. Pod inicjałem na zielonym tle widać nieczytelny wyraz. Na p.184 narysowana czarnym atramentem duża na pół strony postać króla ze lwem u stóp. P.185



inicjał "M" z postacią rycerza na koniu i wicią na trzech marginesach (przyciętą przy oprawie). Na p.28 obcięty przy oprawie mały rysunek głowy. Na p.132 również przycięty przy oprawie rysunek głowy, nad nim napis: "hic est Lucas".

**Notae et glossae:** liczne notki-kwestie w czerwonych ramkach w tekście Problemata, często zaczynają się "quare...". Na p.92 nie zapisanej, bo przebijał atrament z poprzedniej strony, próba pióra rubro: "Panna panna...". W notce z Wincentego z Beauvais o Troi na p.444: "De hoc habes supra cartha 36", zapewne odnosi się to do Historia destructionis Troiae Guidona de Columna, chociaż karty bez numeracji, ale może obcięte przy oprawie. Wskaźnik ręki na p.11. Karteczki z XIX w. zapiskami antykwarycznymi(?) na początku rkpsu, o Marco Polo, po łacinie, niemiecku, polsku. Przy p.41 karteczka-zakładka z XIX w. pismem - fragm. o Napoleonie Bonaparte. Na p.62 notka XIX w. o tłumaczeniu Marco Polo z włoskiego na łacinę przez Pipina. Na kartce doklejonej do wykl. tyln. ręką XVIII/XIX(?) spis osób: "Hoedol[?], Słupski, Wurtych, Stryenski... Besancon, Zawadzki".

**Compactura:** XVI w., renesansowa, profilowane deski obciągnięte jasną skórą. Ozdobnie tłoczony kilkoma rolkami na ślepo ornament w ramce oprawy. W małym zwierciadle oprawy pomalowane na czarno: w mandorli litery "IHS" a w otoku napis: "Exaltamus[!] nomen eius in id ipsum. Psal.33[?]" . W bordiurze rolką postaci świętych w aureolach z cytatami z Pisma św.: "Tu es Petrus et", "Ecce agnus[!] De[!]", "Data est mihi o[!]", i również elementy roślinne. U góry napis malowany na czarno: "Promblemata de[!]" . W zewnętrznej bordiurze głowy filozofów. W dużym zwierciadle tylnej okł. tą samą rolką co na przedniej rzędy świętych, dookoła nich ramka rolką z elementami roślinnymi. Resztki dwóch zapięć, brak pasków skórzanych i klamer. W grzbiecie 5 zwińzów i kapitalki. Przy oprawie dodane 2 karty na końcu (p.445-448). Brzegi kart barwione na czerwono. Za bardzo przycięte karty, np. na p.185 przycięte wici u góry i dołu. P.364 była podklejana pergaminem. Książka wymaga konserwacji, rozpada się blok książki, wiele kart luźnych.

**Codicis origo et fata:** rkps datowany (zob. kolofony z p.61 i p.184 oraz p.226 i 443. Na p.184 wzmianka o Mons Pessulanus (Montpellier we Francji) jako miejscu pisania. Na p.1 na dole XVII w. ręką: "Liber manu scriptus conuentus Lelouiensis[?] ordinis minorum conuentualium. Fr. Adrianus Manski[?] manu propria" (pod lampą UV też źle widać; franciszkanie byli w Lelowie od r.1357). Na jakiś związek z Niemcami wskazywałyby napisy antykwaryczne na początku. Na p.1 i 61 pieczętką dawna sygnatura(?): "78". Na wykl. okł. przedn. pieczęć: "Zbiór rycin Konopków" oraz u góry ołówkiem: "Depozyt p. Konopki". Od Romana Nowina Konopki Dyrekcja MNK otrzymała rkps wraz z MNK 57, 1125 i 1126 w depozyt (cf. kwit depozytowy z 27 X 1909 z numerem L.4330).

**Bibliographica:** Inwentarz MNK II; M. Plezia, Die Handschriften antiker Autoren in den Bibliotheken Krakaus [in:] Probleme der Bearbeitung mittelalterlicher Handschriften, Wiesbaden 1986 (Wolfenbütteler Forschungen 30) p.274 (wzmianka).

**MNK 1126** Lat. XV(?). membr. cm 30,5 x 21. p.152.

1. p.1-152: Breviarium(?) (defect.)

//sicut oues occisionis... [p.1-2 feria 2a] (Ps.43, 22- Ps.44, 13); [p.3-4 feria 3a] (resztko Ps.45; Ps.46, 2-10; Ps.47, 2-9); [p.5-6 feria 4a] (Ps.63, 3-11; p.6 Ps.65, 1-6), brak 1 karty; [p.7-10] (Ps.67, 5-36; po p.10 wycięta karta, brak tekstu); [p.11-12 feria 4a] (Ps.64, 10-14), [p.13-14 feria 5] inuitatorium; [p.15-26] ipsorum quid exprobauerunt tibi Domine. Nos autem populus tuus... (feria 5a, Ps.78 Venerunt gentes in hereditatem tuam...), [p.17] Tempore paschali antiphona... [p.26] feria VIa ad matutinum inuitatorium, [p.27] Tempore paschali antiphona..., [p.88 hymnus] Aurora iam spargit..., p.90 vacua; [p.91] In dominicis diebus. Ad vesperas antiphona. Dixit Dominus..., [p.99] Tempore paschali antiphona... Hymnus. Lucis creator..., [p.150] Ad nunc dimittis antiphona ...<... Te Deum laudamus... laudat exercitus. Te//

W rkpsie psalmy poprzedzielane są antyfonami ogólnymi de tempore oraz na czas Wielkanocy (p.17, 27, 41, 50, 81, 91, 99, 105, 112, 125, 133, 143, 149). Kilka antyfon jest związanych z Epiph.: na p.48 ant. Per viscera misericordiae na 6 feria post Epiphaniam; p.95 1 niedz. post octavam Epiph.; p.129 niedz. post oct. Epiph.; p.137 niedz. post oct. Epiph.; p.151 niedz. 1 post Epiph. Na p.116 antyfona na dzień św. Wojciecha (23 IV).

\*2. wykł. okł. tyln.: Tekst staropolski, brulion(?)

a<sup>o</sup> 1560.

Gdy sie ubostwo gnyewa samo z soba albo gdy sya/ apanticamy[?] byya uporu nat soba jakiego ussy/-ywaya tedi sie wrencz panom nyaczo[?] zrywa[?]/ Tak wiencz mowya wolya to iego [...i?]sz/ panu woiewodzie w rencze pussczisz[?] a dasz/ a nyszcz mam takiemu zebacowy yako i sam/ to pussczycz a wszdy mu nie dam pocziechi. Boday/ sie sdrowo ubostwo a zebacze pożywi[?] a lyuczkie [=ludzkie?] perzte/-ky[passzczęki?] jesto[?] a dlugo gnyewalo bo ya wolya swe[mu]/ dobremu przyyaczielowy ten swoy statut dacz a nyssko[?]/-

mu [=nikomu] inszemu przes myą dobrze zaskosszony Sobcowey/ quondam eiusdem Sobek derelict.

Tekst związany z okładką a nie z kodeksem.

**Fasciculi:** luźne karty: p.1-2, 3-4;  $1^{3+2}(5-14)$ ;  $2^{4+6}(15-34)$ ;  $3^{4+4}(35-50)$ ;  $4^{5+5}(51-70)$ ;  $5^{4+4}(71-86)$ ;  $6^{1+1}(87-90)$ ;  $7^{4+4}(91-106)$ ;  $8^{4+2}(107-118)$ ;  $9^{4+4}(119-134)$ ;  $10^{5+4}(135-152)$ .  
Reklamanty: p.34, p.70 (pozostałość), p.86 (na nast. stronie inny tekst), p.118, p.134.

Pergamin niezbyt gruby, pożółkły, niekiedy bardzo przybrudzony, np. p.100 i 101.

**Scriptura et ornamenta:** jedna ręka, w jednej kolumnie, marg. atramentem, skromne inicjałki na przemian niebieskie i czerwone piórkiem z ornamentem liniowym. Kilka większych ozdobnych inicjałków czerwono-różowo-niebieskich z czerwoną wicią na marg. z małym ornamentem piórkiem, na p.28, 50, 113. Na wielu kartach głównie przy antyfonach notacja muzyczna quadrata na 4-o linii.

**Compactura:** XVI w., wzięta z jakiejś książki prawniczej, nie jest związana z blokiem książki, restaurowana później. Tektura w ozdobnie tłoczony, brunatnej, bardzo spękanej powierzchniowo skórze, przez co zdobienia są niewyraźne. Grzbiet późniejszy z czerwonej skóry, w grzbiecie ślad po 4-ch zwiężach, w bloku książki tylko 3 podwójne zwięzy i ślady po dwóch pojedynczych. W zwierciadle okł. przedn. zatarty odcisk może tarczy herbowej lub ornamentu, nad zwierciadłem napis "STATUTA REGNI". Wokół zwierciadła bordiura z elementami roślinnymi, przy brzegach bordiura z elementów roślinnych i z głowami w medalionach. Na okł. tylnej elementy roślinne w pionowych rzędach. Na grzbiecie u góry biały napis: "Ius Magdeburgicu[m]". Ślady zamykania książki na cztery wąskie paski skórzane (dwa z boku i po jednym u góry i na dole). Na p.27, 49 część skórzanego języczka-wskaźnika tekstu.

W okł. przedn. zniszczony górny róg oraz ubytek i postrzępienia na dole. W kilku kartach miejsca uszkodzone zaklejono nowym pergaminem i uzupełniono zniszczony tekst: p.63, 107, 148, 149. Rkps bardzo zniszczony, szczególnie p.57, 79, 87, 93, 103, 107, 125, 127, 131, 147. Ślady używania, niektóre karty bardzo zabrudzone u dołu. Niektóre karty zbyt przycięte u góry, np. p.78 obcięte zdobienie inicjału, podobnie p.91 i p.113. W niektórych atrament przeżera pergamin, wypadają dziury. P.1/2 dziury od atramentu; p.43 i 45 mają naturalny ubytek w brzegu; p.57 atrament przeżera perg., u dołu rozerwana; p.63 zaklejona dziura kawałkiem perg. ze zrekonstruowanym tekstem; p.71-72 i 77 wyblakły (wykruszony) atrament u dołu, atrament wyżera dziury; p.3-4 obcięty boczny marg. i brak fragm. w górnym

i małego w dolnym rogu, karta przecięta prawie na pół; p.79 dziura w dolnej części karty; p.93 karta w złym stanie, brak dużego fragm. na dole, atrament przeżera perg.; p.104 dziury; p.107 na dole zaklejona dziura kawałkiem perg. z uzupełnieniem brakującego tekstu; p.123 perg. karty jakby przetarty, osłabiony; p.125, 127 i 129 dziury od szkodliwego działania atramentu; p.141 blaknie atrament, u góry rozmazane pismo, na p.142 też taki rozmazany fragm.; p.143 zniszczone rogi; p.145 źle widoczny tekst; p.147 brak dolnego rogu, blaknie atrament, dziury, p.148 ubytek zaklejony innym perg.; p.149 boczny marg. wzmocniony paskiem papieru z obu stron karty; p.151 mały ubytek u góry i brak dolnego rogu. Luźny pasek perg. przy przedniej okładce z resztkami liter - obcięty marg. niezachowanych dwóch kart. Ślady cerowania perg. na dole p.37. Wyrwane karty: p.1-2 i p.3-4 luźne - brak tekstu przed i po, po p.6 brak 1 karty, po p.10 wycięte zapewne 2 karty, brak 2 lub 3 kart przed p.15, brak tekstu po p.32 (Ps.88, 36), po p.86 dziura w tekście (po Deut.32, 22), brak zapewne kilku kart, ślad wycięcia karty również po p.90, po p.114 brak karty, po p.116 ślad wycięcia karty.

**Codicis origo et fata:** na wykl. okł. przedn. 2 razy okrągła pieczętka: "Zbiór rycin Konopków" oraz ołówkiem "Dep. Konopki" i "Depozyt P. Konopki. 76 kart". Może rkps był wcześniej u Stanisława † 1850 albo Romana † 1891 Konopków (cf. EWoK p.435). W górnym rogu ołówkiem stara sygnatura(?): "XXX.A.22". W r.1909 od Romana Nowiny Konopki Dyrekcja MNK otrzymała rkpsy MNK 1124, 1125, 1126 i 57 w depozyt (kwit depozytowy nr L.4330 z 27 X 1909).

**Bibliographica:** Inwentarz MNK II.

**MNK 1128** Lat. XV 2 poł. chart. cm 28,5 x 21,5. p.254 + f.II.

p.1-254: Missale (defect.)

[p.1-104: de tempore] Dominica prima in adventu. Ad te leuau animam... [p.43] Sequitur canon minor... [p.49 canon] Te igitur clementissime pater... [p.60] In resurrectione Domini missa... [p.72] De Sancta Trinitate... [p.103] Dominica 24... [p.104] Dominica ante aduentum Domini... [p.104-150: de sanctis] Incipit de sanctis et primo de sancto Andrea... [p.125] Ladislai regis et confessoris...; p.108 vacua; [p.141-142 ręką zapewne z pocz. XVI w. na dodanej karcie] Votiu de sancto Stanislao tempore pascali... In translacione... [p.149] Catharine virginis... [p.150-181:] Incipit commune sanctorum... [p.181-233: missae] Incipiunt votie et primo de Sancto Spiritu... [p.205] missa de lancea Domini... [p.210] de serenitate...

[p.213] nota missa contra mortalitatem et pestilenciam quam... Clemens papa... constituit... [p.217] pro rege... [p.233-254: sequentiae, m.in.:] [p.233 sequentia de Nativitate, cf. RH 7390; Analecta hymn. 11370] Grates nunc omnes reddamus Domino Deo... [p.234 in Nativitate, cf. RH 11903; Analecta hymn. 17429] In summa missa. Natus ante secula Dei filius invisibilis... [p.253] De quolibet sancto vel sancta... De Domina prosa. [p.254 in Assumptione, cf. RH 2045; Analecta hymn. 3352] Ave preclara maris stella in lucem gencium... [p.243 akrostych: Margareta, cf. RH 29388 (nieco różny); Analecta hymn. 16420] Margaritam preciosam sponsam Christi generosam ...><... [p.254 de BMV, cf. RH 21343; Analecta hymn. 27230] De domina. Verbum bonum et suaue personemus illud aue... angelorum domina supplicamus nos//

**Fasciculi:** 1-5<sup>6+6</sup>(1-120); 6<sup>6+7</sup>(121-146); 7-10<sup>6+6</sup>(147-242); 11<sup>5+1</sup>(243-254). Stara foliacja rubro i nowa paginacja ołówkiem. Stara foliacja nie obejmuje dodanej później p.141/142. Reklamant na p.24.

**Scriptura et ornamenta:** jedna ręka główna (kilka kart pisanych innymi rękami, np. p.141-142), w dwóch kolumnach. Tytuliki rubro, proste czerwone inicjałki. Marginesy i liniowanie atramentem. Nakłucia do liniowania zachowane na wielu marg. Większe ozdobne inicjały piórkem, na p.1 na dolnym marg. malowana wić niebieska i różowa z domieszką brązu i bieli. Niekiedy reprezentanty-wskazówki dla rubrykatora, np. p.20, 140, 218, na p.163 powtórzenie foliacji rubro czarnym atramentem.

**Notae et glossae:** na p.59 dopisek-poprawka na marg. i interlinearnie przy kilku przekreślonych wyrazach. Inne dopiski marginalne zapewne z pocz. XVI w.: na dolnym marg. p.134-135: "Introitus in die sancti Laurentii..." (w tekście o św. Wawrzyńcu); na p.136 o św. Bernardzie; na p.148-149 o św. Janie Jałmużniku (w Krakowie fundacja jego ołtarza w kościele św. Katarzyny przypada na l.1500-1504, cf. Encykl. KUL 7 col.792; W. Kolak, Katalog Archiwum OO. Augustianów w Krakowie, Kraków 1996 p.14).

**Compactura:** XVI(?) w., krakowska(?). Deski obciążone brunatną skórą, z ozdobnie tłoczonym stylizowanym ornamentem w zwierciadle, w bordiurze u góry i dołu stylizowane liście, po bokach splecione prostokąty. W grzbiecie 5 zwiędów. Przestrzenie między zwiędami wzmocnione zapisanymi (widać tylko po jednej literze w rzędzie) paskami perg.(?). Zachowane jedno ozdobne zapięcie mosiężne z wytłoczonymi literami "mar[ia?]" na klamrze i na zapięciu. Na drugiej klamrze jakaś głowa, paska brak. Ślady po gwoździach (także w brzegu) mocujących narożniki i guz pośrodku okładek. Liczne skórzane języczki-wskaźniki

tekstu. Wyklejki papierowe. Przy p.13, 36, 85, 109 i innych niezapisane zszywki perg. Po p.24 ucięta karta perg. (część karty ochronnej, tekst cały); po p.48 wycięta f. pergaminowa; po p.72 wycięta karta perg. (tekst cały); po p.140 wycięta karta; z p.253 wycięty cały boczny marg.; po p.254 wydarte ca 13 kart. Na p.11 rozdarcie w dolnej części i brak rogu.

**Codicis origo et fata:** na wykl. okł. przedn.: "Z kaplicy kuśnierskiej w kościele Najświętszej Mary[i] Panny w Krakowie. Własność cechu kuśnierskiego. Kraków d. 18 Września 1902. Antoni Jachimski. Starszy". Obok niebieska zatarta owalna pieczęć, cechu kuśnierzy(?). Podobne pieczętki na dwóch XVI w. drukowanych mszałach z tejże kaplicy (również dar cechu dla Muzeum Narodowego: MNK 667 i 668, cf. Homecki MNK p.131).

**Bibliographica:** Inwentarz MNK II.

## INCIPITY RKPSÓW ŚREDNIOWIECZNYCH MNK

//Surgens vero episcopus haec ministris nuntiavit... -Adhuc restat quod ad devotionem sanctae crucis et passionis sancti Salvatoris... **MNK 257** f.1

-Abbas in suo monasterio... **MNK 9** p.4

-Adhuc restat quod ad devotionem sanctae crucis et passionis sancti Salvatoris... **MNK 257** f.1

-Agriculturam optimum esse vivendi genus nemo ambigit nisi qui vivere nescit... **MNK 341** p.572

-Amantissimus Domini habitabit confidenter. Deut.33, 12 et applicatur ad honorem beati Johannis in festo hodierno. -In verbis praemissis duo tanguntur. Primo proponit excellentiam caritatis, 2o subiungit frequentiam securitatis... **MNK 184** p.204

-Amen, amen dico vobis, si quis sermonem meum servaverit, mortem non gustabit in aeternum. Io.8, 51. -Haec verba nobis tria insinuant. Primo firmissimae promissionis certificationem... **MNK 436** p.173

-Apostolus non ingratus Dei gratiae quam accepit... **MNK 436** p.9

-Apparuit gratia Salvatoris Dei nostri omnibus hominibus. Tit.2, 11. -Apostolus non ingratus Dei gratiae quam accepit... **MNK 436** p.9

-Arescentibus hominibus prae timore et expectatione... Luc.21, 26. -Videmus quod debitor videns creditorem appropinquantem... **MNK 184** p.45

-Assumit alios nequiores se. Luc.11, 26. -Dicit sanctus Augustinus: Sicut non vidi meliores quam qui in ordine profecerunt... **MNK 436** p.158

-Audistis, carissimi, praesentialitatis signa gratiae Dei. Nunc vero videndum est... **MNK 184** p.105

-Audistis in qua forma veniet ad iudicium, nunc videndum est ubi et in quo loco... **MNK 184** p.66

-Audistis namque de aduentu novi regis qualiter venit... **MNK 184** p.22

-Audivistis namque de regis nostri adventu, quis sit, quis es, qui venit et unde venit... **MNK 184** p.14

-Audivistis quia dictum est de his quae disponunt hominem ad susceptionem gratiae... **MNK 184** p.98

-Audivistis supra in primo sermone praesentis evangelii ubi dixi quod duo... **MNK 184** p.565

-Benedictus qui venit in nomine Domini. Mat.21, 9. -Videmus quod magni principes et domini laudantur ex benignitate et largitate... **MNK 184** p.28

- Cogitanti mihi quod Deum Patrem...)//coeli profunda... **MNK 436** p.1
- Consilium ut dividitur[?] contra praeceptum est persuasio boni melioris ad quem non tenemur... **MNK 436** p.75
- Convertimini ad me in toto corde... Ioel 2, 12-13. -Dicit Bernardus: Quid sibi vult, dilectissimi... **MNK 436** p.88
- Cum collectionis huius quae potest dici Summa collectionum sive communioloquium sint septem partes ad maiorem evidentiam... [p.12 prol.] -Cum doctor sive praedicator evangelicus sapientibus et insipientibus debitor sit... -Et quoniam res publica ut dictum est in communi... **MNK 341** p.20
- Cum doctor sive praedicator evangelicus sapientibus et insipientibus debitor sit... **MNK 341** p.12
- Cum esset Stephanus plenus gratia et fortitudine... Act.6, 8. -Fratres videmus quod vasa plena non resonant sed vacua... **MNK 184** p.185
- Cum omnia genera passionum in tribus differentiis includantur... **MNK 436** p.213
- Dese heb ic ghemint een wt[?] ghesocht van miinre[?] ioucheit[?] een ghesocht my te nemen tot eeure brunt... **MNK 1049** p.9
- Deum esse multis modis ostenditur, hoc enim fides recta testatur... **MNK 184** p.578
- Dicit Aristoteles in III Metheorum quod in mari oceano non cadit... **MNK 184** p.86
- Dicit Augustinus: Omnia quae de Salomone dicuntur... **MNK 436** p.221
- Dicit Augustinus: Quanto aliquid saluti nostrae est salubrius institutum, tanto per adversarium nostrum... **MNK 436** p.129
- Dicit Bernardus: Quid sibi vult, dilectissimi... **MNK 436** p.88
- Dicit Gregorius: Magna legentium debet esse discretio... **MNK 436** p.6
- Dicit Gregorius: non solutus est debito qui multa dedit, sed qui omnia finaliter reddit... **MNK 184** p.120
- Dicit Gregorius: Sanctificare ieiunium est adiunctis aliis bonis dignam Deo abstinentiam carnis ostendere... **MNK 436** p.78
- Dicit Philosophus quod rerum virtutes cognoscuntur per earum operationes... **MNK 184** p.38
- Dicit sanctus Augustinus: Sicut non vidi meliores quam qui in ordine profecerunt... **MNK 436** p.158



-Dicite filiae Sion, ecce rex tuus venit. Mat.21, 5. Plinius dicit in Speculo naturali... >//angelis quam in bonis quam in malis quam in seipso. Est enim in coelo dominator mundi... **MNK 184** p.1

-Dicunt naturales quando sol oritur sub nube... **MNK 184** p.166

-Dicunt naturales quod a vite procedunt aliquae palmites infructuosae... **MNK 184** p.278

-Domine nonne bonum semen seminasti in agro tuo... Mat.13, 27. -In summa evangelii duo innuuntur, primo innuitur Creatoris bonitas et clementia in seminando... **MNK 184** p.470

-Ecce hic positus est in ruinam... Luc.2, 34. -Videmus quia orto sole materiali homines diversimode dispositi diversimode se habent ad eius splendorem... **MNK 184** p.236

-Ecce magi venerunt ab oriente... Mat.2, 1. -In summa verborum duo innuuntur, primo magorum sollicita inquisitio... **MNK 184** p.315

-Ecce rex tuus venit tibi mansuetus... -Audistis namque de aduentu novi regis qualiter venit... **MNK 184** p.22

-Ecce rex tuus venit tibi mansuetus. Mat.21, 5. -Audivistis namque de regis nostri adventu, quis sit, quis es, qui venit et unde venit... **MNK 184** p.14

-Ecce rex tuus venit tibi mansuetus. Mat.21, 5. -Videmus namque quod sol non potest videri in sua rota nisi per vaporem vel nubem prae nimia eius claritate... **MNK 184** p.9

-Ecce rex tuus venit tibi... -Videmus quando aliquis rex vel princeps magnus ad aliquam civitatem est venturus nuntii praemittuntur... **MNK 184** p.33

-Een vlytich[?] ernstich discipel der vvijsheit was soekende vvijsheit... **MNK 1049** p.145

-Egredimini et videte filiae Syon regem Salomonem... Can.3, 11. -Dicit Augustinus: Omnia quae de Salomone dicuntur... **MNK 436** p.221

-Et quoniam res publica ut dictum est in communi... **MNK 341** p.20

-Evangelizo vobis gaudium magnum... Luc.2, 10... -Sole oriente tempore aestivali aves iocundantur... **MNK 184** p.159

-Exiit qui seminat seminare semen suum. Luc.8, 5... -Videmus quod sol est unus et tamen splendor eius influens in ista inferiora, aliqua desiccat... **MNK 184** p.523

-Expedita una quaestione qua statum nostrae conditionis requisivimus, nunc de his, quae infra nos sunt servato ordine requiramus... **MNK 436** p.2

-Expeditis utrumque interrogationibus tam de nobis quam de his que infra nos... **MNK 436** p.4

-Expedito uno sermone in quo Domino ingredienti in sanctam civitatem... **MNK 436** p.191

-Exurge a mortuis. Eph.5, 14. -Cogitanti mihi quod Deum Patrem...>//coeli profunda... **MNK 436** p.1

-Factum est dum appropinquaret Iesus Iericho, caecus sedebat secus viam. Luc.18, 35. -  
Audivistis supra in primo sermone praesentis evangelii ubi dixi quod duo... **MNK 184** p.565

-Fili quid fecisti nobis, pater tuus et ego dolentes quaerebamus te. Luc.2, 48. -In residuo textu  
huius evangelii duo innuuntur, primo matris commendatio de maternali clementia... **MNK 184**  
p.354

-Fratres videmus quod vasa plena non resonant sed vacua... **MNK 184** p.185

-Gheuoelt van den heer in goetheden ende in simpelheit des herten soect hem want hy wort  
gheuonden... **MNK 1049** p.1

-Habentes donationes secundum gratiam, quae data est nobis, differentes. Rom.12, 6. -In summa  
epistolae duo innuuntur. Primo proponit gratiarum diversitatem... **MNK 184** p.404

-Haec verba in Esth. c.I posita possunt ad cenam... **MNK 436** p.199

-Haec verba nobis tria insinuant. Primo firmissimae promissionis certificationem... **MNK 436**  
p.173

-Herodes iratus videns quia illusus esset a magis... Mat.2, 16... -Hugo in Didascalicon libro IIII  
dicit: fumus qui egreditur ex lignis humidis oculos amaritat... **MNK 184** p.218

-Hodierna dominica vocatur Quinquagesima et significat tempus poenitentiae... **MNK 184** p.560

-Honorabile connubium est chorus immaculatus. Hebr.13, 4. -In his verbis instruimur quomodo  
Deus debeat rehonorari. Hoc enim propriissime agitur per thorum immaculatum... **MNK 436**  
p.36

-Hortamur vos ne in vanum gratiam Dei accipiatis. 2 Cor.6, 1. -Dicit Augustinus: Quanto aliquid  
saluti nostrae est salubrius institutum, tanto per adversarium nostrum... **MNK 436** p.129

-Hugo in Didascalicon libro IIII dicit: fumus qui egreditur ex lignis humidis oculos amaritat...  
**MNK 184** p.218

-Iesus clamans voce magna emisit spiritum. Mat.27, 46. -Nota quattuor sunt notanda in hoc  
evangelio. Primo quare Dominus in ligno potius mori voluit quam per ferrum vel ignem vel alio  
instrumento... **MNK 436** p.224

-In his verbis Dominus Iesus Christus duo tangit... **MNK 436** p.195

-In his verbis instruimur quomodo Deus debeat rehonorari. Hoc enim propriissime agitur per  
thorum immaculatum... **MNK 436** p.36

-In huius verbi propositi occasione quattuor per ordinem sunt dicenda... **MNK 436** p.11

-In praesenti epistola per totum ipse Apostolus agit de caritate et commendat eam... **MNK 184** p.570

-In regno Thesaliae de praedictis, scilicet provinciis... **MNK 1124** p.227

-In residuo textu huius evangelii duo innuuntur, primo matris commendatio de maternali clementia... **MNK 184** p.354

-In summa epistolae duo innuuntur. Primo proponit gratiarum diversitatem... **MNK 184** p.404

-In summa evangelii duo innuuntur, primo innuitur Creatoris bonitas et clementia in seminando... **MNK 184** p.470

-In summa verborum duo innuuntur, primo magorum sollicita inquisitio... **MNK 184** p.315

-In verbis praemissis duo tanguntur. Primo proponit excellentiam caritatis, 2o subiungit frequentiam securitatis... **MNK 184** p.204

-In verbis propositis duo innuuntur. Primo proponit instructionem persuadentem, secundo subiungit... **MNK 184** p.487

-Ista quae secuntur tracta sunt ex Vincentio. -Notum quod sicut habetur ex historia Francorum quod tempore Ayath aedificata est Troya... **MNK 1124** p.444

-Istud verbum dixit Christus tribus vicibus specialissimis suis secretariis... **MNK 436** p.228

-Iustinae pater erat Eudusius apud civitatem Antiochiam... **MNK 257** f.1

-Librum prudentis ac honorabilis fidelisque viri domini Marci Pauli de Veneciis de conditionibus et consuetudinibus orientalium regionum ab eo in vulgari fideliter editum... **MNK 1124** p.63

-Licet cottidie vetera recentibus obviant... -In regno Thesaliae de praedictis, scilicet provinciis... **MNK 1124** p.227

-Magnus Alexander Macedo vixit ovanter, omnia quae fecit vel quae sibi et equo subegit... - Sapientissimi namque Aegyptii scientes mensuram terrarum atque undarum, maris profunditatem et coelestium ordines cognoscentes... **MNK 1124** p.185

-Nota expositionem eiusdem pro quo nota duplex est canon ipsius... **MNK 341** p.699

-Nota quattuor sunt notanda in hoc evangelio. Primo quare Dominus in ligno potius mori voluit quam per ferrum... **MNK 436** p.224

-Notum quod sicut habetur ex historia Francorum quod tempore Ayath aedificata est Troya... **MNK 1124** p.444

-Nulla ars doceri praesumitur nisi intenta prius meditatione... **MNK 1050** f.3

-Omnes homines naturaliter scire desiderant, scribit philosophorum princeps primo Methaphisicae, cuius potest talis reddi causa... **MNK 1124** p.1

-Oportet praevenire solem ad benedictionem tuam. Sap.16, 28... -Dicunt naturales quando sol oritur sub nube... **MNK 184** p.166

-Optimum est enim gratia stabilire cor in Christo. Hebr.13, 9. -Dicit Gregorius: non solutus est debito qui multa dedit sed qui omnia finaliter reddit... **MNK 184** p.120

-Ortus est sol. Ps.103, 22. -Dicit Gregorius: Magna legentium debet esse discretio... **MNK 436** p.6

-Pastoralis curae me pondera fugere delitescendo voluisse, benigna, frater carissime... **MNK 1050** f.2v

-Pater meus usque modo operatur et ego operor. Io.5, 17. -In his verbis Dominus Iesus Christus duo tangit... **MNK 436** p.195

-Plurima autem turba. Mat.21, 8. -Expedito uno sermone in quo Domino ingredienti in sanctam civitatem... **MNK 436** p.191

-Postquam consummati sunt dies octo ut circumcideretur puer, vocatum est nomen eius Iesus. Luc.2, 21. -Verbum abbreviatum sed in sententia profundatum... **MNK 436** p.20

-Postquam impleti sunt dies octo ut circumcideretur puer. Luc.2, 21... -Dicunt naturales quod a vite procedunt aliquae palmites infructuosae... **MNK 184** p.278

-Praeparate corda vestra Domino. 1 Reg.7, 3 et applicatur de praeparacione cordis pro sermonis exordio. -Audevistis quia dictum est de his quae disponunt hominem... **MNK 184** p.98

-Presbyter peccans et celebrat missam utrum prodest alicui. Respondetur quod prodest... **MNK 341** p.718

-Propositis in sermone priore duobus membris et uno... **MNK 436** p.91

-Quae permittuntur tempore interdicti. Item prohibitionem sacramentorum tempore interdicti et permissione permittitur enim baptismus parvulorum... **MNK 341** p.579

-Quando paras calicem primo vinum infunde deinde modicum aquae... **MNK 341** p.582

-Quantum debes Domino meo. Luc.16, 5. -Salutis initium et principium gratiae est... **MNK 436** p.107

-Quoniam ut ait Gregorius super Ezechielem, nullum omnipotenti Deo tale sacrificium est quale zelus animarum... [p.4] -Abbas in suo monasterio... **MNK 9** p.3

-Recordare paupertatis meae et transgressionis meae, absentii et fellis. Tren.3, 19. -Cum omnia genera passionum in tribus differentiis includantur... **MNK 436** p.213

-Respice fides tua salvum te fecit. Luc.18, 42. -Hodierna dominica vocatur Quinquagesima et significat tempus poenitentiae... **MNK 184** p.560

-Salutis initium et principium gratiae est... **MNK 436** p.107

-Sanctificare ieiunium. Ioel 1, 14. -Dicit Gregorius: Sanctificare ieiunium est adiunctis aliis bonis dignam Deo abstinenciam carnis ostendere... **MNK 436** p.78

-Sapientissimi namque Aegyptii scientes mensuram terrarum atque undarum, maris profunditatem et coelestium ordines cognoscentes... **MNK 1124** p.185

-Scribere clericulis paro doctrinale...)/I uel a si pre go venit n mediante supino... **MNK 184** wykl. przedn.

-Si confitetur qui fecit furtum vel spoliū non sibi porriget Corpus Cristi nisi restituat si potest... **MNK 341** p.586

-Si linguis hominum loquar et angelorum, caritatem autem non habeam... 1 Cor.13, 1. -In praesenti epistola per totum ipse Apostolus agit de caritate et commendat eam... **MNK 184** p.570

-Si reversus fueris ad Omnipotentem aedificaberis... Iob 22, 23-8. -Propositis in sermone priore duobus membris et uno... **MNK 436** p.91

-Simile est regnum coelorum homini patrifamilias, qui exiit primo mane conducere operarios in vineam suam. Mat.20, 1. -Unaqueque mulier habet compassionem aut patientiam, cum considerat filiorum penuriam... **MNK 184** p.491

-Sole oriente tempore aestivali aves iocundantur... **MNK 184** p.159

-Sunt enim multae virtutes missae. Prima ut dicit Bernardus quia quocumque et quantumcumque homo peregrinaret... **MNK 341** p.577

-Super omnia habe caritatem quod est vinculum dilectae perfectionis. Col.3, 14... -In verbis propositis duo innuuntur. Primo proponit instructionem persuadentem, secundo subiungit... **MNK 184** p.487

-Tali cognitione expediens est ad cautelam secundum Alanum De planctu nature... **MNK 341** p.710

-Tempore quo Baldwinus princeps scepra Constantinopolitani imperii gubernabat... **MNK 1124** p.66

-Tertio anno imperii sui Assuerus rex grande fecit convivium cunctis principibus... Esth.1, 3-5. - Haec verba in Esth. c.I posita possunt ad cenam... **MNK 436** p.199

-Tristis est anima mea usque ad mortem. Mat.26, 38 vel Mar.14, 34. -Istud verbum dixit Christus tribus vicibus specialissimis suis secretariis... **MNK 436** p.228

-Tu es qui venturus es an alium expectamus. Mat.11, 3. -Audistis, carissimi, praesentialitatis signa gratiae Dei. Nunc vero videndum est... **MNK 184** p.105

-Tu es qui venturus es an alium expectamus. Mat.11, 3 et Luc.8... -Dicit Aristoteles in III Metheorum quod in mari oceano non cadit... **MNK 184** p.86

-Tu quis es. Io.1, 19. -Expedita una quaestione qua statum nostrae conditionis requisivimus, nunc de his, quae infra nos sunt servato ordine requiramus... **MNK 436** p.2

-Tu quis es. Io.1, 19. -Expeditis utrumque interrogacionibus tam de nobis quam de his quae infra nos... **MNK 436** p.4

-Tunc videbunt filium hominis venientem in nube. Luc.21, 27. -Audistis in qua forma veniet ad iudicium, nunc videndum est, ubi et in quo loco... **MNK 184** p.66

-Tunc videbunt filium hominis venientem in nube... Luc.21, 27. -Licet [recte: -Dicit] Philosophus quod rerum virtutes cognoscuntur per earum operationes... **MNK 184** p.38

-Unaqueque mulier habet compassionem aut patientiam, cum considerat filiorum penuriam... **MNK 184** p.491

-Verbum caro factum est et habitavit in nobis. Io.1, 14. -In huius verbi propositi occasione quattuor per ordinem sunt dicenda... **MNK 436** p.11

-Verbum abbreviatum sed in sententia profundatum... **MNK 436** p.20

-Veritatis theologicae sublimitas cum superni sit splendoris... [p.578] -Deum esse multis modis ostenditur, hoc enim fides recta testatur... **MNK 184** p.577

-Videmus namque quod sol non potest videri in sua rota nisi per vaporem vel nubem prae nimia eius claritate... **MNK 184** p.9

-Videmus quando aliquis rex vel princeps magnus ad aliquam civitatem est venturus nuntii praemittuntur... **MNK 184** p.33

-Videmus quia orto sole materiali homines diversimode dispositi diversimode se habent ad eius splendorem... **MNK 184** p.236

-Videmus quod debitor videns creditorem appropinquantem... **MNK 184** p.45

-Videmus quod magni principes et domini laudantur ex benignitate et largitate... **MNK 184** p.28

-Videmus quod sol est unus et tamen splendor eius influens in ista inferiora, aliqua desiccet... **MNK 184** p.523



## INDEKS KATALOGU RĘKOPISÓW ŚREDNIOWIECZNYCH MNK

Skróty w indeksie:

m. miejscowość

v. vide

Hasła: iudaica, ius, liturgicus, musicus, theologicus oznaczają rękopisy odnoszące się do tych treści

Albertus Magnus, v. Hugo de Argentina Ripelin OP

Alexander:

- Magnus, v. Leo Archipresbyter

- de Villa Dei, Doctrinale fragm. **MNK 184** wykł.przedn., po p.12, po p.832, wykł.tyln.

Alexandria m. **MNK 257** f.76

Anglia **MNK 257** f.70

Anna relicta Ioannis de Rytwiany palatini Cracoviensis **MNK 529/3**

Anthonius Sorg oppidanus Augustensis, typographus **MNK 341** p.529

Antiochia m. **MNK 257** f.1

Aristoteles, v. Problemata ex variis Aristotelis et aliorum philosophorum codicibus

Augustinus Hipponensis s. **MNK 1049** p.1, 143

Bamberg(?) m. **MNK 257** f.70

Bartholomaeus de Sancto Concordio, Summa de casibus conscientiae **MNK 9** p.3-612

Basilus s. **MNK 257** f.60

Beda Venerabilis **MNK 257** f.190v

Belgia, pogranicze **MNK 327** cod.origo

Bentkowski Feliks (1781-1852) poss. **MNK 329** cod.origo

Besancon, nazwisko(?) **MNK 1124** notae et glossae

Biblia, fragm.: Dan.11, 13-21 **MNK 539/11** poz.2

Boec der ewygher wysheit (Liber de aeternali sapientia, dialogus discipuli cum sapientia divina)  
**MNK 1049** p.1-232

Bohemia **MNK 257** f.160

Bonifatius IX(?) papa **MNK 328** f.172v

Boutourlin D. hr. poss. **MNK 1050** wykł.przedn., cod.origo; v. też Buturlin

Boyster m. **MNK 257** f.156

Bukowski Henryk (1839-1900) antykwariusz i bibliofil ze Sztokholmu, poss. **MNK 1051**



Buturlin Dymitr (1763-1829 lub 1790-1849), v. Boutourlin D.

calendarium: **MNK 327** f.1-12v; **MNK 328** f.1-12v; **MNK 329** f.1-12v

Cambrai (Cameracum) m. **MNK 327** cod.origo

Casimirus Jagellonis rex Poloniae **MNK 529/2**

Cercha Stanisław poss. **MNK 1041/1**

Chartres (Carnutum) m. **MNK 257** f.11v

cisterciensium ordo, Wąchock **MNK 184** cod.origo

Colonia m., monasterium s. Petri **MNK 257** f.51v

Conradus:

- de Brundelsheim dictus Soccus O.Cist., Sermones de tempore **MNK 436**

- III Rudy dux Mazoviae **MNK 529/1**

Creslaus de Kurozwanki cancellarius **MNK 529/2**

Czapski:

- Bogdan poss. (1851-1937): **MNK 257** cod.origo; **MNK 327** cod.origo

- Emeryk poss. (1828-1896) **MNK 184** cod.origo

Czersk m. **MNK 529/1**

Demigien poss.(?) (ca 1754) **MNK 329** f.D, cod.origo

documenta perg.: **MNK 9** p.1-2, przy p.27; **MNK 1051** a-b

Dostoińscy familia **MNK 539/11** poz.5

Drzewiecki Tomasz poss. **MNK 9** p.3

Eudusius pater Iustinae **MNK 257** f.1

exempla **MNK 257**

Fourre:

- Denis **MNK 329** cod.origo

- z domu Charpentier Marie, żona Denis'a (ca 1600) **MNK 329** cod.origo

- v. L'Ennuyeux Jeanne

Franciscus Pipinus tr., v. Marco Polo, De conditionibus **MNK 1124** p.63-184

Francja, origo:

pogranicze **MNK 327** cod.origo; Poitiers(?) dioec. **MNK 328** cod.origo; Parisiensis dioec. **MNK 329** cod.origo; Francja(?) **MNK 436**; **MNK 1051** c-d

Gallica lingua:

**MNK 327** f.115v-117v; **MNK 328** f.166-172v; **MNK 329** f.1-12v, 145v-153

Georgius nepos Ioannis patriarchae Alexandrini **MNK 257** f.73

Gloger Zygmunt poss. **MNK 9** p.1, 5, 51

Gniezno m. **MNK 9** cod.origo

Goldstein Edward Ludwik (1844-1920) antropolog i kolekcjoner, poss. **MNK 436** p.228, cod.origo

Gregorius I papa, Regulae pastoralis liber **MNK 1050** f.1-65v

Guido de Columna, Historia destructionis Troiae **MNK 1124** p.227-443

Hebraica lingua **MNK 257** wykł.przedn.

Hieronymus Stridonensis, Commentaria in Daniele, **MNK 539/11** poz.2

Hoedol(?) nazwisko **MNK 1124** notae et glossae

Hugo de Argentina Ripelin OP, Compendium theologiae veritatis **MNK 184** p.577-836

Hutten-Czapski, v. Czapski Emeryk

Ialleheby(?) m. **MNK 257** f.80

illuminations: **MNK 184** p.577, 613, 670; **MNK 328** complures; **MNK 329** plures; **MNK 1041/4** 3 inicjały malarskie; **MNK 1049** p.1, 145; **MNK 1051 c-d** inicjałki; **MNK 1124** kilka malowanych inicjałów, rysunek piórkciem; **MNK 1128** winieta malarska niewysokiej wartości artystycznej

Innocentia femina in Carthagine **MNK 257** f.59

Innocenty XII papa **MNK 1051 b**

Ioannes:

- ep. Ravennae **MNK 1050** f.1

- Albertus rex Poloniae **MNK 529/3**

- Eleemosynarius s. **MNK 1128** notae et glossae, p.148-149

- Gallensis, v. Ioannes Guallensis

- Guallensis (Wallensis), Summa collationum **MNK 341** p.1-571

- Łucki dowódca zaciężnych **MNK 529/2**

- Pauka dowódca zaciężnych **MNK 529/2**

- patriarcha Alexandrinus **MNK 257** f.72v

- de Rythwiany palatinus Cracoviensis **MNK 529/3**

- Wallensis, v. Ioannes Guallensis  
Italia, origo **MNK 1050** cod.origo  
iudaica: **MNK 257** wykł.przedn.  
ius: **MNK 539/11** poz.4  
Iustina **MNK 257** f.1

Jachimski Antoni, starszy cechu kuśnierzy w Krakowie **MNK 1128** wykł.przedn.  
Jakub z Boturzyna **MNK 1051 a**

Kołomyja m. **MNK 529/2**

Konopka-Nowina Roman poss.: **MNK 57**; **MNK 1041/4**; **MNK 1124**; **MNK 1126**

Konopkowie poss. **MNK 1124**

Konopkowie Roman i Stanisław, poss.(?) **MNK 1126** cod.origo

Kraków, Muzeum Przemysłowe **MNK 1050** cod.origo; **MNK 1051** cod.origo

Kraków, kościół Mariacki, kaplica kuśnierzy, origo **MNK 1128** cod.origo

L'Ennuyeux Jeanne z domu Fourre, szwagierka Marie Fourre (ca 1610) poss. **MNK 329**  
cod.origo

Lasocki Wacław (1837-1921) poss. **MNK 529/1**; poss. **MNK 1011a**

Lelów(?) m. origo **MNK 1124** cod.origo

Leo archipresbyter, Historia de proeliis Alexandri Magni **MNK 1124** p.185-226

liturgicus: breviar.(?) fragm. **MNK 9** p.599; fragm. graduale **MNK 57** compactura; horae **MNK 327**; horae **MNK 328**; horae **MNK 329**; missale **MNK 539/11** poz.1; ewangeliarz lub minieja(?) **MNK 539/11** poz.5; missale(?) fragm. **MNK 553/93**; missale fragm. **MNK 1011a**; różne fragm.

**MNK 1041**; fragm. psalterii **MNK 1051 c-d**; breviar(?) **MNK 1126**; missale **MNK 1128**

London m. **MNK 257** f.76, 76v

Lublin m., wzmianka **MNK 1011a**

Ludovicus Bloc, ligator **MNK 327** compactura

Łopaciński Hieronim Rafał (1860-1906) poss.(?) **MNK 341** p.IIv, notae, cod.origo

Manski(?) Adrianus frater OFM (XVII w.) **MNK 1124** p.1, cod.origo

Marcinkowski Kazimierz (XIX w.) naczelnik Archiwum b. Komisji Przychodów i Skarbu, poss. **MNK 539/11** poz.4; **MNK 1041/2**

Marco Polo, De conditionibus et consuetudinibus orientalium regionum **MNK 1124** p.63-184

Marcus Pauli, v. Marco Polo

Martha vidua apud Tharasconem **MNK 257** f.88v

Michael Allexii de Inowłódź rector parochialis sancti Adalberti **MNK 9** p.2

minorum ordo, Lelów(?) **MNK 1124** p.1, cod.origo

Młodziejowski Hyacinthus notarius Thesauri Regni **MNK 539/11** poz.2; **MNK 1041/2**

Montpellier (Mons Pessulanus) m., Francja **MNK 1124** p.184, cod.origo

musicus: **MNK 57** compactura; **MNK 1041**; **MNK 1126**

Myllusch civis Varsaviensis **MNK 529/1**

Napoleon Bonaparte **MNK 1124** karteczka przy p.41

Nicolaus:

- de Goszczyno canonicus ecclesiae s. Georgii in castro Gnesnensi **MNK 9** p.2

- de Kurozwanki castellanus Siradiensis **MNK 529/3**

- de Pilcza palatinus Sandomiriensis **MNK 529/3**

Niderlanda lingua **MNK 327** f.126-128, 132-136; **MNK 1049**

Niderlandy, origo **MNK 1049** cod.origo

Niemcy **MNK 1124** cod.origo

Oblaczkowski Albertus vicarius Gnesnensis, poss. **MNK 9** p.3

Opatów m. **MNK 529/3**

Paryż m. **MNK 1050** cod.origo; **MNK 257** f.172

Parisiensis dioec. **MNK 329** cod.origo

Paulus pauper, scriptor **MNK 1124** p.184

Paweł z Bogumiłowic **MNK 1051 a**

Petersburg m. **MNK 1050** cod.origo

Petrus:

- de Luxemburg **MNK 328** f.153v

- in zuppa Sol **MNK 1124** p.61

pieczęcie, v. sigilla

Pilatus Pontius **MNK 257** f.5v

Poitiers dioec. **MNK 328** cod.origo

Polonia: **MNK 341** cod.origo; Kraków **MNK 1128** cod.origo

Polonica lingua **MNK 341** notae; **MNK 1126** wykł.tyln.

Pomerania **MNK 539/11** poz.4

prawo, v. ius

Prelius dyaconus **MNK 257** f.1

Problemata ex variis Aristotelis et aliorum philosophorum codicibus **MNK 1124** p.1-61

Promptuarium exemplorum **MNK 257** f.1-190v

Pułtusk m. **MNK 341** p.1, cod.origo

Ravensborgii(?) m. **MNK 436** notae et glossae

Rodeger rusticus **MNK 257** f.165v

Rusiecki:

- Stanisław (1862-1944) poss. **MNK 328** cod.origo, f.Iv; **MNK 329** cod.origo

- Józef (1817-1873) poss. **MNK 329** cod.origo

ruski język, v. ruthena lingua

Ruthena lingua **MNK 539/11** poz.5

Sandomierz m. **MNK 529/3**

sermones: Thesaurus Novus **MNK 184** p.1-575; **MNK 436**; **MNK 1041/8**

Sierakowski Józef hr. (1765-1831) poss. **MNK 329** cod.origo

sigilla: Conradus III Rudy dux Mazoviae **MNK 529/1**; Casimirus Iagellonis rex Poloniae **MNK 529/2** (resztki pieczęci); Ioannes Albertus rex Poloniae **MNK 529/3** (część pieczęci)

Sigismundus III rex Poloniae, wzmianka **MNK 1011a**

Słupski nazwisko **MNK 1124** notae et glossae

Sobek nazwisko **MNK 1126** wykł.tyln.

Sobkowa nazwisko **MNK 1126** wykł.tyln.

Stanislaus:

- Ruczky altaris ecclesiae Varsaviensis **MNK 529/1**

- ep. Cracoviensis s. **MNK 1128** p.141-142

Stronczyński Kazimierz (1809-1896) poss. **MNK 329** cod.origo

Stryeński nazwisko **MNK 1124** notae et glossae

Sudfeyge(?) m. **MNK 257** f.76v

theologicus: **MNK 539/11** poz.3

Thomas *frater ordinis nostri* **MNK 257** f.16v, f.70

Tiberius cesarz **MNK 257** f.5v

Vincentius Bellovacensis, nota **MNK 1124** p.444

Warszawa m. **MNK 529/1**

Wąchock m. **MNK 184** cod.origo

Wejnert (Weynert) Aleksander (1809-1879), poss. **MNK 1011a**

Wittyg Wiktor (Windyk-Wittyg, 1857-1921) poss. **MNK 529/2**

Wurtych nazwisko **MNK 1124** notae et glossae

Zawadzki nazwisko **MNK 1124** notae et glossae

Żulińska Barbara **MNK 539/11** poz.5